БЕЛАРУСКАЯ МАЛАДЗЁЖНАЯ ГАЗЕТА

ЧЫРВОНАЯ ЧЗ ЗМЕНА

5 лістапада 1994 г.

Субота

№ 118(13835)

Кошт у розніцу 40 рублёў

Выдаецца з 1921 года

У НУМАРЫ:

Малюе Віктар ДУБОВІК

Кур'ер "ЧЗ"

У Мінску ў Доме літаратара адбыліся ўрачыстасці, прысвечаныя 50-гадоваму юбілею факультэта журналістыкі Белдзяржуніверсітэта.

Фота Марыі ЖЫЛІНСКАЙ.

"РАКІРОЎКІ" НЕ АДБУДЗЕЦЦА?

"Прэзідэнтам Беларусі застаецца Аляксандр Лукашэнка і ён па-ранейшаму выконвае свае абавязкі, нягледзячы на тое, што знаходзіцца на лячэнні ў Маскве",— заявіў журналістам спікер Беларускага парламента Мечаслаў Грыб у адказ на пытанне, хто ж сёння кіруе дзяржавай. На думку Старшыні Вярхоўнага Савета, стан здароўя дазваляе Аляксандру Лукашэнку выконваць службовыя абавязкі.

Мечаслаў Грыб, гаворачы аб гэтым, спаслаўся на заключную частку артыкула 100 Канстытуцыі рэспублікі, дзе сказана:"Прэзідэнт не мае права дэлегаваць якім-небудзь органам ці службовым асобам свае паўнамоцтвы як кіраўніка дзяржавы". У той жа час Канстытуцыя рэспублікі прадугледжвае і іншы сцэнарый развіцця падзей. Згодна з артыкулам 105, у выпадку немагчымасці выканання прэзідэнтам сваіх абавязкаў яго паўнамоцтвы пераходзяць да Старшыні Вярхоўнага Савета. Але, паводле слоў Мечаслава Грыба, на такую "ракіроўку" ўлады патрабуецца санкцыя парламента.

Святлана КУЛІКОВА.

ПРЭЗІДЭНТ ПРОЙДЗЕ КУРС ЛЯЧЭННЯ Ў СОЧЫ

Як паведамілі ва ўпраўленні грамадска-палітычнай інфармацыі адміністрацыі прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, прэзідэнт Аляксандр Лукашэнка, атрымаўшы кансультацыі кваліфікаваных медыкаў у Мінску і Маскве, пройдзе курс далейшага лячэння дыскагеннага радыкуліту ў Сочы. Лячэнне прадоўжыцца каля дзесяці дзён.

Адначасова, падкрэсліваецца ў паведамленні, прэзідэнт будзе вырашаць пытанні ўстанаўлення прамых эканамічных сувязей паміж Беларуссю і Краснадарскім краем. Адбудуцца яго сустрэчы з адміністрацыяй краю, у час якіх будзе весціся размова аб узаемных пастаўках прамысловых тавараў і харчавання.

Сцвярджэнні некаторых сродкаў масавай інфармацыі аб тым, што прэзідэнту быццам бы будзе зроблена аперацыя, пакуль не маюць пад сабой ніякіх падстаў.

БЕЛІНФАРМ.

АСАМБЛЕЯ –ПРА ІНТЭГРАЦЫЮ

Як паведаміў журналістам на прэс-канферэнцыі Старшыня Вярхоўнага Савета Беларусі Мечаслаў Грыб, цэнтральнае месца ў рабоце пятага пленарнага пасяджэння Міжпарламенцкай асамблеі дзяржаў — удзельніц Садружнасці, якое праходзіла ў Санкт-Пецярбургу, занялі пытанні, што патрабуюць выпрацоўкі парламентамі эфектыўных мер па рэалізацыі мемарандума Савета кіраўнікоў дзяржаў "Асноўныя напрамкі інтэграцыйнага развіцця Садружнасці Незалежных дзяржаў". Спікеры парламентаў Азербайджана, Арменіі, Беларусі, Грузіі, Казахстана, Кыргызскай Рэспублікі, Малдовы, Расіі і Таджыкістана таксама зацвердзілі каардынацыйны план дзейнасці Міжпарламенцкай асамблеі па прававому забеспячэнню інтэграцыйнага развіцця Садружнасці на 1994—95 гады.

Пленарныя дэлегацыі, як паведаміў Мечаслаў Грыб, прызналі неабходным правядзенне скаардынаванай палітыкі ў галіне абароны сацыяльных правоў грамадзян. Так, асамблея адобрыла хартыю сацыяльных правоў і гарантый грамадзян незалежных дзяржаў і прыняла ў якасці мадэлі закон "Аб мінімальным спажывецкім бюджэце". Парламентам дзяржаў СНД таксама накіраваны іншыя рэкамендацыйныя заканадаўчыя акты — "Аб бяспецы пры выкарыстанні хімічных рэчываў на вытворчасці", "Аб дзяржаўнай статыстыцы", "Аб асноўных прынцыпах супрацоўніцтва дзяржаў — удзельніц СНД у галіне турызму". Была таксама адобрана работа над першай часткай Грамадзянскага кодэкса, які рэгулюе адзіны эканамічны падыход у вызначэнні прававога становішча гаспадарчых таварыстваў, правоў уласнасці, уніфікуе нормы і правілы камерцыйных здзелак, дагавораў, каштоўных папер.

Спікер беларускага парламента адзначыў павышэнне ролі Міжпарламенцкай асамблеі ў развіцці супрацоўніцтва паміж краінамі СНД. Мечаслаў Грыб таксама даў высокую адзнаку дзейнасці міратворчых груп асамблеі па ўрэгуляванню міжнацыянальных і рэгіянальных канфліктаў.

Аб тым, што Міжпарламенцкай асамблеі надаецца вялікае значэнне не толькі ў нашых краінах, але і за мяжой, сведчыць хоць бы той факт, што на ёй прысутнічалі ў якасці гасцей генеральны сакратар Парламенцкай асамблеі НБСЕ Р.Олівер, віцэ-прэзідэнт Парламенцкай асамблеі Савета Еўропы Г.Рэдэман, экс-прэзідэнт Міжпарламенцкага Саюза М.Маршал.

Святлана КУЛІКОВА.

"ЧЫСТКА" ЛЬГОТ ПАЧАЛАСЯ?

Раптоўна, як высветлілася, могуць павышацца не толькі цэны. Пенсіянеры, якія 1 лістапада сабраліся выехаць за горад на прыгарадным транспарце, былі пастаўлены перад фактам, што за праезд ім цяпер трэба плаціць.

Як паведамілі ў Міністэрстве сацыяльнай абароны рэспублікі, Кабінет Міністраў Беларусі прыняў пастанову нумар 144, згодна з якой часткова спыняецца дзеянне падпісанай 29 красавіка гэтага года Вячаславам Кебічам пастановы аб транспартных ільготах. А гэта значыць, што з 1 лістапада 1994 года адменены прадастаўленыя былым Саветам Міністраў рэспублікі да 1 студзеня 1995 года льготы на бясплатны праезд у прыгарадным аўтамабільным і чыгуначным транспарце асобам, якія дасягнулі пенсіённага ўзросту.

Аднак па-ранейшаму маюць права на бясплатны праезд да месца вучобы і назад вучні школ-інтэрнатаў і ПТВ, якія пражываюць у сельскай мясцовасці. Няма прычын турбавацца пакуль і інвалідам. Іх транспартныя льготы прадугледжаны адпаведным законам. Захаваўся бясплатны праезд для пенсіянераў і ў гарадскім грамадскім транспарце.

ХТО ЗГАРЭЎ У МАШЫНЕ ЛАЎРЫНОВІЧА?

Што і казаць, не каралеўская доля спасцігла напярэдадні Дня памяці ахвяру, знойдзеную ў лесе ля вёскі Каралёў Стан Мінскага раёна.

Ушчэнт згарэў "мерседэс-бэнц"... Тое, што знойдзена ў багажніку, цяжка назваць нават трупам — вуголле чалавечага цела. Аператыўным шляхам устаноўлена, што машына належала Міхаілу Лаўрыновічу, былому генеральнаму дырэктару БелаўтаМАЗа, а цяпер прэзідэнту Беларускай навукова-прамысловай асацыяцыі. Знік і вадзіцель. Па знойдзеных астанках цяжка вызначыць, каго спасціг такі жудасны лёс. Слова за экспертамі і следствам.

БЕЛІНФАРМ.

Курсы валют на 4 лістапада:

	Даляр ЗША		Ням. марка	
	Скупка	Продаж	Скупка	Продаж
"Комплекс"	6520	6550	4320	4502
"Дукат"	6650	6800	4350	4600
"Прыор"	6600	6700	4400	4450

ПРЭС-КАНФЕРЭНЦЫІ

Нібыта дачка і падчарка

На сялянскіх падвор'ях, узлессі— асенняя бездараж. А, здаецца, яшчэ зусім нядаўна ўсё млела ад засухі, і цярплівыя сяляне, гаротнікі–леснікі, з трывогай пазіраючы на спякотны дыск сонца, думалі: ліха немучае. Канешне, "сюрпрызы" надвор'я ўсё–такі ўнеслі пэўныя карэктывы ў гаспадарчыя планы, у канчатковыя вынікі. Але...

Але з галоўнай задачай – накарміць насельніцтва рэспублікі, гэта значыць забяспечыць запыты кожнага чалавека на прадукты харчавання – сельская гаспадарка справілася і ў сёлетніх складаных умовах. Зроблены пэўны запас па мяса-малочнай прадукцыі, паведаміў журналістам на прэс-канферэнцыі Уладзімір Гаркун – намеснік старшыні Кабінета Міністраў Рэспублікі Беларусь, удосталь нарыхтавана бульбы, і калі яшчэ ўдасца на працягу года захаваць баланс цэн на асноўныя прадукты харчавання на ўзроўні цэн мяжуючых дзяржаў (каб не дапусціць вывазу), то, маўляў, насельніцтва рэспублікі будзе з хлебам, мясам, агароднінай.

Вось таму, сумленна кажучы, як і чакаў, большасць пытанняў было адрасавана менавіта да міністраў сельскай і лясной гаспадарак.

Бясспрэчна, забяспечыць народ прадуктамі харчавання – задача не з простых, улічваючы тую акалічнасць, што ў гэтай галіне гаспадарання нямала праблем. І самая істотная з іх, як падкрэсліў міністр сельскай гаспадаркі і харчавання Васіль Ляонаў, дыспарытэт цэн на сельскагаспадарчую і прамысловую прадукцыю. З яго слоў можна было зрабіць вывад, што пакуль дзве галіны жывуць у рэспубліцы, як у адной сям'і любімая дачка і падчарка. Вытворцы прамысловых тавараў маюць магчымасць дыктаваць цэны на сваю прадукцыю, прадаюць тавар толькі за папярэднюю аплату, а сяляне, у адрозненне ад іх, вымушаны рэалізоўваць хлеб, агародніну нібыта ў доўг. Інфляцыя з'ядае грошы і ў выніку апошнія ледзь-ледзь зводзяць канцы з канцамі. У прыватнасці, вёсцы ўжо сёння дзяржава завінавацілa 830 мільярдаў рублёў.

Адным словам, безграшоўе, што навісла над беларускай вёскай, не дае апошняй своечасова набываць неабходныя матэрыяльныя рэсурсы. Незаменныя страты сельгасвытворчасць нясе з-за недахопу тэхнікі, тых жа трактароў. Ёсць і іншыя складаныя моманты.

Канешне, цяжка меркаваць, якія выпрабаванні, няшчасці, няўдачы чакаюць аграпрамысловы комплекс наперадзе. Нікому не дадзена гэта адгадаць. Выйсце з таго цяжкага становішча – эканамічнага, сацыяльнага, у якое загналі сельскую гаспадарку, – не можа быць простым. І яно не будзе простым. І не можа быць хуткім. Але развіваць аграпрамысловы комплекс мы абавязаны ў любым выпадку – іншага шляху проста няма. Вось таму сярод першачарговых задач выхаду галіны з крызісу міністр сельгасхарчу Васіль Ляонаў бачыць у рэфармаванні гаспадарак, прыватызацыі і акцыяніраванні перапрацоўчых сельскагаспадарчых прадпрыемстваў, ліквідацыі дыспарытэту цэн на прадукцыю сельскай гаспадаркі і прамысловасці. У ліку задач і рашэнне кадравай праблемы.

Сутнасць мэт, канешне, зразумелая. Разам з тым у аснове вытворчасці, мяркую, ў гэтым ніхто не сумняваецца, – уменне без страт транспартаваць здабыты людскім потам ураджай, перапрацоўваць, упакоўваць, захоўваць, прадаваць, урэшце. Усе гэтыя і іншыя праблемы не скідваюцца з рахункаў не толькі ў сельскай, але і лясной гаспадарцы. Пад час прэс-канферэнцыі міністр лясной гаспадаркі Валянцін Зорын, кажучы аб бліжэйшых задачах у падначаленай яму галіне, падкрэсліў, што, улічваючы тую акалічнасць, што лясная гаспадарка рэспублікі адчувае пэўныя фінансавыя цяжкасці, утрымліваецца за кошт бюджэтных адлічэнняў, тут у перспектыве плануюць пэўную частку драўніны экспартаваць. Ужо сёння ў гэтым кірунку (у плане забеспячэння галіны неабходнай тэхнікай, абсталяваннем) працуюць многія рэспубліканскія прадпрыемствы. У прыватнасці, падкрэсліў Валянцін Зорын, цесная сувязь наладжана з ВА "Мінскі трактарны завод".

Адным словам, як адчувалася са слоў на прэс-канферэнцыі кіраўнікоў міністэрстваў лясной і сельскай гаспадарак, яны добра разумеюць складанасць становішча, а таму з веданнем справы шукаюць шляхі выхаду галін з эканамічнага крызісу, рашаюць праблемы свайго ўзроўню і кампетэнцыі, імкнуцца прыдаць структурам больш гібкія формы, даць стымулы для самаразвіцця на месцах, здольныя вытрымаць нечаканыя ўдары рынку.

Валянцін БАРЫСЕВІЧ.

Фота Сяргея ГРЫЦА.

ПАДПІСКА-95

Хлеб – усяму галава

Як вядома, казка лёгка кажацца, а вось справа... Эканоміка — не казка. Эканоміка — сапраўднасць. А сапраўднасць — вось яна! Вакол нас. Кожны ў той ці іншай ступені мае да яе дачыненне, але ў кожнага сваё разуменне яе. Той жа селянін ці рабочы разумеюць эканоміку канкрэтна: эканоміка — гэта тое, што вырашчана і выраблена сваімі рукамі. Для іншага гэта навука і г.д.

Але як бы хто ні тлумачыў — аддзел эканомікі газеты "Чырвоная змена" адлюстроўваў і будзе апавядаць у новым годзе аб справах канкрэтных у важнай сферы: аб жыцці рабочых, сялянскіх і фермерскіх гаспадарак, прадпрымальнікаў, бізнесменаў. І гутарка будзе весціся не дзеля апраўдання памылак і памылак сур'ёзных, якія былі дапушчаны раней і робяцца цяпер.

Гутарка аб іншым — мы разам з табой, чытач, паспрабуем раздзяліць боль роднай зямлі і зазірнуць за кулісы эканамічных рэформ, дакранёмся, разбяромся ў шматлікіх праблемах прыватызацыі і акцыяніравання прадпрыемстваў, пагаворым пра новыя законы і тых асоб, хто іх парушае.

Лозунг "Хлеб усяму галава!"— надзённы і сёння. Не будзе хлеба, не будзе кахання, не будзе ладу. А каб жыццё працягвалася, каб паўней адлюстроўваліся на старонках газеты яго праявы, не абысціся без тваёй падтрымкі, паважаны чытач. Дык за справу ўжо сёння! А што тычыцца тэматыкі аддзела, то яна разнастайная. Мяркую, што твае допісы, лісты знойдуць шырокі водгук у шматлікай аўдыторыі чытачоў, калі будуць змешчаны пад рубрыкамі "Эканоміка", "Мясцовы час", "Неруш", "Крымінальнае бюро" і г.д.

Чакаю сустрэчы са сваімі вернымі сябрамі ў новым 1995 годзе.

Кошт падпіскі на паўгоддзе — 6 тысяч рублёў. Індэкс 63129.

Валянцін БАРЫСЕВІЧ, рэдактар аддзела эканомікі, сацыяльных праблем і экалогіі.

ПАТРАБУЕЦЦА ДАПАМОГА

"Сокалы" супраць лебедзяў

Цяжка ўстрымацца ад захаплення, калі бачыш белых лебедзяў. Аднак у рыбгасе "Сокалава" Жабінкаўскага раёна гэтыя грацыёзныя птушкі, якія аблюбавалі разам з качкамі мясцовыя сажалкі, выклікаюць зусім не радасныя эмоцыі. Больш таго, занесеныя ў "Чырвоную кнігу" Беларусі птушкі паставілі мясцовае рыбаводства на мяжу выжывання.

— Калі пачынаецца сезон гадоўлі рыбы, для яе ствараюцца аптымальныя ўмовы, — гаворыць дырэктар рыбгаса Сяргей Кірылюк. — Мы сочым за абсалютнай цішынёй, рэгулярным і каларыйным харчаваннем. І вось у гэты самы дарагі і прадукцыйны час на нашых блакітных "нівах" з'яўляецца многа лебедзяў, якія палохаюць рыбу і з'ядаюць прызначаныя для яе камбікармы. Хутка ім на дапамогу прыходзіць вялікая колькасць маладых вывадкаў. У той час, як гаспадарка церпіць страты, кожны дарослы лебедзь да восені важыць да 12 кілаграмаў. А гэта значыць, што за сезон ён з'ядае не менш чым мяшок канцэнтраваных кармоў. Актыўна скарачаюць рыбны рацыён дзікія качкі, лысухі, нырцы, якіх летам тут вельмі шмат. Як вынік, толькі за адзін сезон рыбгас страчвае каля 20 мільёнаў рублёў, а кожны работнік — амаль палову і без таго мізэрнай зарплаты.

Зразумела, калі рыбаводы былі багацейшыя, а канцэнтраты каштавалі танна, тут мірыліся з гэтым птушыным суседствам. Цяпер жа, абараняючы свае матэрыяльныя інтарэсы, людзі пачалі прыцясняць гэтых птушак. Карацей кажучы, ім аб'яўлена сапраўдная вайна, нягледзячы на "ахоўную грамату". "Няхай гэта "Чырвоная кніга" іх і корміць", — кажуць рыбаводы. І зразумець іх можна.

Міністэрства прыродных рэсурсаў і навакольнага асяроддзя, якое абараняе інтарэсы дзяржавы, не можа з-за адсутнасці сродкаў кампенсаваць гаспадарцы страты і тым самым абараніць птушак. Тым не менш, праблему трэба неяк вырашаць. Прычым, па-гаспадарску: усё падлічыць, прааналізаваць. Можа, ёсць сэнс увогуле адкрыць у гэтым унікальным кутку беларускай прыроды нацыянальны запаведнік ці навуковы цэнтр, дзе б галоўным накірункам стала вывучэнне і захаванне рэдкіх знікаючых птушак?

Як бы там ні было, але любімыя ўсімі птушкі ў небяспецы і маюць патрэбу ў дапамозе, з якой марудзіць нельга. Інакш гэты наш "нацыянальны набытак", які жыве пакуль на сажалках рыбгаса "Сокалава" на правах няшчасных папрашаек і "злосных раскрадальнікаў" чужых кармоў, можа зусім знікнуць. Паколькі відавочна, што ў барацьбе людзей і птушак за жыццёвыя сферы, першыя, напэўна, возьмуць верх. І гаварыць аб тым, што прыгажосць выратуе свет у дадзеным выпадку не прыходзіцца. Трэба ратаваць самую гэтую прыгажосць.

БЕЛІНФАРМ.

ДЗЕВЯТАЕ НЕБА

Дзяжурныя па выпуску перакладчык Ларыса ДУДАРУК, Людміла КАХАВЕЦ, рэдактар Наталля ВАЛАКІДА.

"Уорлднэт"

ВІЗІТ БЕНАЗІР БХУТА

Прэм'ер–міністр Пакістана Беназір Бхута прыбыла ў Францыю.

У цэнтры яе трохдзённых перамоў з Франсуа Мітэранам — супрацоўніцтва Пакістана з Францыяй. У час сустрэчы лідэры дзвюх дзяржаў абмяркуюць таксама становішча ў Босніі і Афганістане.

У БАЛГАРЫІ – ПЕРАДВЫБАРНЫ МАРАФОН

За два месяцы да парламенцкіх выбараў у Балгарыі лідзіруючае месца ў краіне займае сацыялістычная партыя.

"Суперчэннэл"

Сацыялісты, якія аб'ядналіся ў кааліцыю для перадвыбарнай барацьбы, падпісалі пагадненне з дзвюма іншымі партыямі.

ЧАРГОВАЯ АХВЯРА – ЖУРНАЛІСТ

У адну з бальніц Ізраіля быў дастаўлены палесцінскі журналіст, які падарваўся ва ўласным аўтамабілі.

Палесцінскія фундаменталісты абвінавацілі ў злачынстве Ізраіль, заявіўшы з свайго боку, што санкцыі супраць Ізраіля будуць узмоцнены. Журналіст у бальніцы памёр.

ПАВЕТРАНАЯ КАТАСТРОФА НАД ІНДЫЯНАЙ

У амерыканскім штаце Індыяна пацярпеў крушэнне самалёт, на борце якога былі 64 пасажыры і 4 члены экіпажа.

Паводле паведамленняў паліцыі, загінулі ўсе. Самалёт знаходзіўся ў Чыкага ў час моцнага дажджу. Пасля перамены надвор'я ён узяў курс у Індыяну, а праляцеўшы 48 кіламетраў, пачаў страчваць вышыню.

"Еўраньюс"

ПЕРАМІР'Е... ДА НОВЫХ ВЫБАРАЎ?

Урад Анголы падпісаў пагадненне з нацыянальнымі партыямі аб захаванні грамадзянскага міру.

Жыхары Анголы скептычна аднесліся да падпісанага пагаднення, якое прымалася яшчэ ў 1991 годзе, але было парушана пасля прэзідэнцкіх выбараў 1992 года. Распачатая тады ў краіне грамадзянская вайна забрала дзесяткі тысяч мірных грамадзян.

"TV-5"

АХВЯРА ЗА АХВЯРАЙ

Днямі ў сталіцы Алжыра было забіта 9 паліцэйскіх.

За папярэдні тыдзень у краіне загінула 27 жыхароў, сярод іх 6 дзяцей. Яны сталі ахвярамі выбуху, які быў учынены ў Дзень незалежнасці дзяржавы. Каля царквы ў Алжыры былі забіты і 2 медсястры. Паводле некаторых падлікаў, грамадзянская вайна ў Алжыры забрала 10 тысяч жыццяў.

ПАВЕДАМЛЕННІ, АТРЫМАНЫЯ ПА КАНАЛАХ СПАДАРОЖНІКАВАЙ СУВЯЗІ "ЧЫРВОНАЙ ЗМЕНЫ"

БІЗНЕС-КЛАС

У ЛІТВЕ РАСЦЕ ПОПЫТ НА НЕВЯЛІКІЯ КВАТЭРЫ

Напярэдадні зімы ў Літве істотна падскочыў попыт на маленькія кватэры. Прычына ў тым, што пенсіянеры, беспрацоўныя, малазабяспечаныя сем'і не могуць разлічыцца за камунальныя паслугі, кошт якіх усё расце, і ўтрымліваць больш прасторныя памяшканні. Згадаем, што цэны на трох- і чатырохпакаёвыя кватэры знізіліся. А двухпакаёвая кватэра ў Вільнюсе цяпер каштуе каля 20 тысяч даляраў ЗША, што амаль на 5 тысяч больш, чым мінулай вясной.

ПА ТАРТЫ – У МАГІЛЁЎ

Празрысты "домік" для тартоў і пірожных стварыў магілёўскае вытворчае аб'яднанне "Хімвалакно". Беларускія вырабы ў прывабнай упакоўцы новага тыпу будуць адрознівацца ад замежных аналагаў. І прадпрыемства прапануе ўжо не картонную, а празрыстую ўпакоўку. Новая ўпакоўка паступіла ўжо ў Магілёўскае хлебапякарнае прамысловасці. Хутка тарты і пірожныя ў прывабнай упакоўцы змогуць купіць многія магілёўчане, а з цягам часу і жыхары рэспублікі.

Дарэчы, спецыялісты хлебапякарнай галіны Беларусі рыхтуюць спажыўцам яшчэ адзін сюрпрыз. Па іх заказу ў Гомелі выраблены аўтаматы па фасоўцы кандытарскіх вырабаў. Так што не здзіўляйцеся, убачыўшы кексы і пячэнне ў зусім незнаёмай упакоўцы, якая, несумненна, зробіць іх канкурэнтаздольнымі на рынку. Памяшчэнне пад поліпрапіленавую плёнку саладкаю вытворчасць не пакрые тэрмін не захоўвання. А гэта тое, чаго так не хапае айчынным кандытарскім вырабам.

БЕЛІНФАРМ.

...ПА СЕЛЬГАСПРАДУКТЫ – У АСІПОВІЧЫ...

У асіповіцкім магазіне "Сельгаспрадукты" заўсёды магчыма купіць тое, што вырабляюць і што знаходзіцца ў цэнтры горада. А сакрэт папулярнасці вельмі просты: паліцы і вітрыны тут ніколі не бываюць пустымі. У магазіне заўсёды шырокі і разнастайны асартымент садавіны і агародніны, вельмі багаты выбар мясных прадуктаў, кандытарскіх вырабаў. Цэны на прадукты значна ніжэйшыя, чым у іншых гандлёвых кропках: магазін закупляе прадукты адразу ў насельніцтва або ў вытворцаў.

Іван СЦЯПУРА.

...А ПА ФУТРА – НА ГРОДЗЕНШЧЫНУ

Першую прадукцыю выдала сумеснае беларуска-італьянскае прадпрыемства "Прагаліна", якое створана на базе вядомага ў рэспубліцы калектыўнага сельскагаспадарчага прадпрыемства "Прагрэс" Гродзенскага раёна і некалькіх замежных фірм.

Гэта футравыя шапкі, футры і курткі з норак, якіх гадуюць на зверагадоўчай гаспадарцы.

ПЕРШЫ СУПЕРМАРКЕТ

Першы сучасны супермаркет еўрапейскага класа ў бліжэйшы час адкрыецца ў Гомелі. Пад яго рэканструкцыю выдзелены будынак былога рэстарана "Журавінка". Заснавальнікі гандлёвай установы — шэсць фірм з Германіі, Польшчы, Балгарыі, ЗША да якіх паставяць прадукты, каля трохсот відаў спіртных напіткаў, а таксама прамысловыя тавары.

БЕЛІНФАРМ.

АДМЕТЫ ЧАСУ

Рэч у сабе

Загадкавы ўсходні факел, узнікшы пасля распаду звышдзяржавы, палымнее вось ужо некалькі гадоў, прыцягвае позіркі шэрагаў даследчыкаў познесацыялістычнай прасторы. Хаця геапалітычны космас былога СССР страціў знешнюю абляможку, некалі адзіны, зліты ў сапраўдны маналіт гістарычнай чырвонай глінай ландшафт параджае адметныя, але ідэнтычныя з'явы, абумоўлівае іх своеасаблівую таўталагічнасць.

Агульныя працэсы нябачнымі суровымі ніткамі нібыта звязваюць памкненні і рэальныя дзеянні палітычных эліт Садружнасці. Здалёк цяпер цяжка і разгледзець айчынныя краявіды незалежных, але звязаных адзіным ланцугом краін. Між тым, людзям тутэйшым, дый народам-відавочнікам апошніх псеўдаметамарфоз не пагражаюць мроі-прывіды. Яны ведаюць усё. У прыватнасці, уладу ў асобах.

Сённяшняя дынаміка была запраграміравана значна раней, чым падаецца на першы погляд. Час святочнага парада суверэнаў на абшарах СНД завяршаецца і завяршаецца ў суровай адпаведнасці з гістарычнай логікай. Шырокія народныя масы, нават самыя нешматлікія этнасы ў гэтым амаль не ўдзельнічалі. Згадаем падзеі недалёкія і вызначальныя для тэндэнцый, якія дамінуюць усюды. Разбурэнне СССР, мабыць, незваротнае, хаця і распачалося на ўзроўні камедыянцкім, даволі хутка перайшло ў трагічную фазу. Першарадную ўвагу прымусілі і прымушаюць звяртаць на сябе эканамічныя катаклізмы, што ўвогуле лёгкатлумачальная з'ява. Трансфармацыі ў розных варыяцыях не адбылося, адбыўся абвал.

Эканамічная тэма ў прынцыпе была сугучнай з падсвядомымі чаканнямі большасці людзей і ўсім зразумелай, хаця сама праблема са слоўнай абляможкі не выходзіла, а стала плацінавай картай для найбольш "адэкватных" палітыкаў, бо эканоміку (як сакральную тэму) прышпільвалі да перадвыбарчых праграмных набораў накшталт матылька-аднадзёнкі. Так званае "разбурэнне" дзіўна саўпала з натуралізацыяй патаемных жаданняў банапартаў мясцовага маштабу, якія ніяк не маглі абысці на шляху да прэзідэнцкіх замкаў і парламенцкіх палацаў фігуру бацькі перабудовы. Калі ягоная постаць раптоўна знікла ў снежаньскіх прыцемках, кожны з гэтых банапартаў пайшоў далей паасобку. Белавежжа палічылі сімвалам палітычнага ўзнясення. Хто прыходзіў "наверх" пазней, таксама не абураўся і не праліваў слёз, не дазваляла прагматыка (апошні прыклад з беларускага куфра).

Запушчаны маскоўскай "залатой моладдзю" механізм познесавецкіх рэформ, які са студзеня 1992 года ўсё больш пачаў нагадваць "пякельную машыну", набірае абароты. Здаецца, яго не спыніць. Амаль адразу ж чорная часовая варонка ўцягнула ў сябе ўсе "незалежныя рэспублікі" былой імперыі. Тое, што адбывалася ўнутры, менш за ўсё хвалявала краіны заходняй дэмакратыі. Галоўная пагроза, на іх погляд, утрымлівалася менавіта ў вечным пасля Кастрычніка прывідзе камуністычнага стандарту. Са "скачком у рынак" (гайдараўскі выраз) вечнае напружанне на Захадзе змянілася эйфарычным чаканнем. На афіцыйна-дыпламатычным узроўні дамінанта палітычных працэсаў у падтрымку маладых усходніх дэмакратый не ўсюды і не ва ўсіх характарызуецца гэтым. Зусім невыпадкова рэцэптура рэфармавання маналітнай савецкай эканомікі ўяўляла сабой амаль поўную кальку эканамічных рэцэптаў для краін трэцяга свету. Пры фантастычнай манапалізацыі эканомікі і наяўнасці шэрагу дадатковых спрыяльных фактараў патрэбы ў прымяненні звыштонкіх тэхналогій не было. Элегантны, у наборы з букетам ружовых абяцанняў хуткай макрастабілізацыі, пераход на свабоднае цэнаўтварэнне і стаў нябачным каталізатарам усіх далейшых палітыка-эканамічных неспадзяванак. Толькі дыпламатычныя бліц-прызнанні дагэтуль невядомых краін і часам крыху паспешлівая рэакцыя на ўяўныя адхіленні ад магістральнага напрамку калі-нікалі выдавалі дзіўна-сентыментальнае апякунства, прымушалі задумвацца аб яго прыродзе. Хаця пэўная сутаргавасць рухаў прывабных і прыемных ва ўсіх адносінах мецэнатаў кампенсавалася перманентнымі прыёмамі ў гонар кіраўнікоў незалежных дзяржаў, на якіх тыя адчувалі сябе асобамі вышэйшага свету. Адмоўная вектарызацыя накірунку сацыяльнай эвалюцыі былой краіны сёння, здаецца, не мае патрэб у доказах і аргументах. Прыхільнікі ж адраджэння саюза-садружнасці ў розных формах не бяруць у разлік, што, калі скласці краіну (федэрацыю, канфедэрацыю і г.д.) з тэрыторый і людзей, яна будзе нечым іншым, прычым скіраваным у перспектыўнай эвалюцыі па той самай адмоўнай лініі развіцця. Дарэмнасць інтэграцыйных намаганняў, у прыватнасці, добра разумеюць прафесійныя саветолагі, а сведчанні сумнай праваты не іх адных, а і людзей, чые імёны золатам заносіліся на штандары перабудовы, становяцца вядомымі літаральна кожны дзень.

Не сакрэт, якія персанажы ўладараць сёння, дзе-ніздзе балююць у час чумы. У асноўным, учарашнія камуністы, прычым не з самых "ззяючых вышынь", хаця ёсць і такія. У правячыя плыні павольна ўвайшлі таксама і прадстаўнікі наменклатурна-элітарнай інтэлігенцыі, большай часткай з таго бамонду, які і пры савецкім рэжыме абслугоўваў высокіх патронаў. Розніца паміж плюсамі і мінусамі ўлады амаль знікла. Безумоўна, ёсць выключэнні з агульных правілаў, але ў цэлым яны ніяк не ўплываюць на галоўнае развіццё экс-імперскай прасторы плыве. Абвешчаная змена грамадска-палітычнай фармацыі ў свой час была ўспрынята абывацелям ва савецкім (потым распачалося драбленне па нацыянальных, этнічных прызнаках, праходзіўшае паралельна са структурызацыяй грамадства) народам. У ролі трубадураў і менестрэляў выступілі і першыя, і другія. Сам феномен амаль імгненнага ўваходжання ў калідоры ўлады інтэлектуалаў патрабуе асобнай размовы. Тут можна толькі заўважыць, што па мяккіх кілімах і коўдрах такіх калідораў хадзілі і ходзяць не інтэлігенты з шэрагаў фронды, а, паўторым, учарашнія прававерныя камуністы. У гэтым няма нічога незвычайнага або надзвычайнага, інакш здарыцца не магло. Можна ўсміхнуцца: гэта ўсмешка гісторыі пасля нясмелыя падморгванні перафарбаванняў стылістыкай найноўшага часу. Але для заняцця месца ў верхніх нішах патрабавалася большае. Бадай, галоўным сродкам канчатковага ўзнясення было вырашанае асабіста для сябе раз і назаўсёды пытання: чаго прагну? Пры становічым (улады) адказе з максімальнай эфектыўнасцю і без душэўных хістанняў выкарыстоўваўся вядомы набор прыёмаў, якія карэкціраваліся ў залежнасці ад мясцовай канкрэтыкі. Але ў пачатку шляху да залацістага святла юпітэраў заўсёды выконвалася першарадная ўмова: трэба было заявіць аб сабе на рынку навін. Калі імя трапляла ў інфармацыйны блок раз, другі, потым рэгулярна. Кола фартуны пачынала імкліва круціцца. Няма патрэбы падрабязна спыняцца на розных прыкладах "узнясення" у канчатковым выніку не надта і важна, каго вынесла на паверхню (Талстой сцвярджаў: вынесць людзей самых лёгкаважных). Каза імкненне запісаць свае імя залатам на мармуры пад гэтым сезонам асобных палітыкаў-дылетантаў, пра што багата сведчыць гісторыя, занадта дорага каштавала і каштуе простым людзям. Апошнім часам яны ўсе пагалоўна пераапрануліся ў электарат і ўдзельнічаюць ва ўпраўленні сваім лёсам у лепшым выпадку апасродкавана, бо выконваюць, як правіла, адну функцыянальную "партыю": аддаюць свае галасы "за". Памятаеце рэкламны ролік? Чаму яны маўчаць? Таму што аддаюць свае галасы за Арцёма Тарасава. Чорны гумар, але гумар. І усмешка. Салодкая атрута ўлады, мы тым, змяняе ве нясябіта. На нашых вачах калейдаскапічна мяняліся Гарбачоў, Ельцын, Гайдар, Чарнамырдзін, усе. Беларускае вышэйшае чыноўніцтва паўстала таксама ў аднолькавым бляску, але змяняліся яны ў самім становішчы; сапраўды, глабальнай зброі: канцэнтраваная ж улада, змяняючы іх саміх (пры іншым раскладзе змяняліся б, напрыклад, Джонсан і Джонсан), захоўваецца за мармуровымі фасадамі Дамоў урадаў ці прэзідэнцкіх пакояў і ўяўляе "рэч у сабе". Сутнасць у тым, наколькі канкрэтны лідэр у стане скарыстаць яе для народнага адраджэння.

Якаў ЯСЭПКІН.

ЛІТАРАТУРНЫ КАЛЯНДАР

Лістапад

2. Серада.

ДЗЯДЫ. Дзень памяці.
85 гадоў з дня нараджэння (1909) Максіма Лужаніна (сапр. А.А.Каратай), беларускага паэта.

3. Чацвер.
80 гадоў з дня нараджэння П.А.Левановіча (1914—1943), беларускага пісьменніка.

5. Субота.
1934, лістапад — 1939, жнівень. У Вільні для дзяцей Заходняй Беларусі выходзіў штомесячны часопіс "Пралескі".

6. Нядзеля.
110 гадоў з дня нараджэння Я.Ю.Лёсіка (1884—1940), беларускага мовазнаўца і пісьменніка.
75 гадоў з дня нараджэння М.А.Гарулёва (1919—1980), рускага пісьменніка, які перакладаў на рускую мову творы беларускіх пісьменнікаў.

7. Панядзелак.
180 гадоў з дня нараджэння С.П.Мікуцкага (1814—1890), мовазнаўца, фалькларыста, даследчыка беларускіх гаворак.
60 гадоў з дня нараджэння (1934) А.П.Рыбака, беларускага пісьменніка.

10. Чацвер.
245 гадоў з дня нараджэння Мацея Радзівіла (1749—1800), польскага і беларускага драматурга, кампазітара.

11. Пятніца.
70 гадоў таму назад (лістапад, 1924) выйшаў першы нумар часопіса "Работніца і сялянка" (да вайны называўся "Беларуская работніца і сялянка").

15. Аўторак.
60 гадоў з дня нараджэння (1934) В.В.Нікіфаровіча, беларускага перакладчыка.

16. Серада.
80 гадоў з дня нараджэння Язэпа Семяжона (сапр. І.І.Семяжонаў; 1914—1990), беларускага перакладчыка.

17 чацвер.
Міжнародны дзень студэнтаў.

18. Пятніца.
70 гадоў назад (1924) была ўтворана віцебская філія "Маладняка" (існавала да 1928 г.).

21. Панядзелак.
300 гадоў з дня нараджэння Вальтэра (сапр. Франсуа Мары Аруэ; 1694—1778), французскага пісьменніка, публіцыста, філосафа.
20 лістапада — 95 гадоў з дня нараджэння (1899—1954) Міхася Клімковіча (Міхаіл Мікалаевіч), беларускага пісьменніка.

25. Пятніца.
60 гадоў з дня нараджэння Л.П.Падгайнага (1934—1980), беларускага мовазнаўца.

29. Аўторак.
135 гадоў з дня нараджэння М.А.Янчука (1859—1921), беларускага, украінскага і рускага вучонага-славіста (этнографа, фалькларыста, літаратуразнаўца, антраполага), пісьменніка.
95 гадоў з дня нараджэння (1899—1975) Міхася Лынькова (Міхаіла Ціханавіча), беларускага пісьменніка.

УСПАМІНЫ ПРА М.ЛЫНЬКОВА

(з кнігі "Святло яго душы")

Міхась любіў шырокі прастор, які б даваў яму магчымасць абмяляваць сітуацыю з усіх бакоў, "абсмактаць", так сказаць, кожную дэталь, і з тым большым смакам, чым яна з'яўлялася камічнай або забаўнай.

І гэта не толькі ў творчасці. У сяброўскай кампаніі ён любіў расказваць розныя гісторыі, якія здараліся з ім самім ці з кім-небудзь іншым. Некаторыя з гэтых гісторый былі вядомы слухачам і раней, але дасціпна расказаныя аўтарам, упрыгожаныя яркімі штрыхамі і дэталямі, якіх у сапраўднасці магло і не быць, яны слухаліся з цікавасцю і выклікалі жывую рэакцыю...

Некаторыя з гэтых гісторый мы слухалі па некалькі разоў і амаль кожны раз з новымі прыдумкамі. Усе разумелі, што гэтыя прыдумкі — не якая-небудзь банальная хлусня, а праяўленне пісьменніцкай фантазіі, у выніку чаго звычайны факт можа стаць яркай дэталлю мастацкага твора...

Кандрат КРАПІВА.
Каляндар "Родны край", 1994 г.

УСІМ СВЕТАМ СУПРАЦЬ СНІДу

Метад "баннага ліста"

вымушаны прымяняць урачы–эпідэміёлагі для таго, каб быць пачутымі ў кабінетах начальнікаў розных рангаў.

Прыніжаюцца, хутчэй, не па доўгу службы, а па загаду сэрца, разумеючы, як ніхто, смяротную небяспеку першай на Зямлі глабальнай інфекцыі — СНІД, адолець якую чалавецтва не ў сілах.

"Усім светам супраць СНІДу" — гэта не чарговая газетная рубрыка з разраду абавязалавак і не "страшылка" для абывацеляў. Гэта, калі хочаце, частка нашага жыцця, ад якога нікуды не дзецца.

СНІД ужо выяўлены ва ўсіх краінах свету за выключэннем Албаніі, якая да апошняга часу была адгароджана ад цывілізацыі. Ужо ў 1991 годзе ў ЗША, напрыклад, СНІД выйшаў на 3-е месца сярод прычын смяротнасці, абагнаўшы нават рак. Кожныя 13 секунд там заражаецца новы чалавек. Самыя высокія тэмпы росту СНІДу ў Індыі, Кітаі, Малайзіі, Японіі. У Афрыцы ў бліжэйшыя дзесяць гадоў чвэрць сельскагаспадарчых фермаў апынуцца без працоўных рук...

Нашы тэмпы росту, на шчасце, намнога ніжэйшыя: у рэспубліцы выяўлены 103 ВІЧ-інфіцыраваныя (больш чым 70 працэнтаў пражывае ў Мінску). Але адсядзецца ўбаку, на сухім узгорку, нікому не ўдасца, проста таму, што мы жывём на ўжо заражанай планеце. Аднак падаць у бездань можна па-рознаму. Вядома: чым шырэйшая прафілактычная работа, больш у мас ведаў, больш жорсткі медыцынскі кантроль ва ўстановах аховы здароўя і бытавога абслугоўвання, тым менш шанцаў апынуцца ў СНІДу "пад каўпаком". Работа такога маштабу не пад сілу адной арганізацыі — рэспубліканскаму цэнтру прафілактыкі СНІДу — з больш чым сціплым штатам супрацоўнікаў, якія "сядзяць" на яшчэ больш сціплых акладах. Яшчэ ў мінулым годзе ўрад рэспублікі прыняў пастанову "Аб мерах по прафілактыцы ў рэспубліцы СНІДу", дзе Міністэрства аховы здароўя выступае ў ролі каардынатара, а канкрэтныя мерапрыемствы распрацаваны для міністэрстваў і ведамстваў да 1995 года. Каб усё, што ў нас прымалася, яшчэ і выконвалася...

Вы калі-небудзь чакалі ў прыёмнай, седзячы на крэсле ля дзвярэй кабінета начальніка пад суровым позіркам непрыступнай, як скала, сакратаркі, якая аберагае пакой шэфа? Калі так, то зразумееце стан Наталлі Фірсавай, урача-эпідэміёлага рэспубліканскага цэнтра прафілактыкі СНІДу, якая прыехала на Аршанскі льнакамбінат у службовую камандзіроўку, але так і не атрымала аўдыенцыі ў генеральнага дырэктара — Георгія Какарэкі, народнага дэпутата рэспублікі.

Замест размовы па сутнасці Наталля Фірсава праз сакратарку атрымала вусны адказ-параду ад генеральнага: "Вам рэкамендавана звярнуцца ў рэдакцыю мясцовай газеты". Нямое пытанне застыла ў вачах спецыяліста рэспубліканскага цэнтра прафілактыкі СНІДу. А чаму адразу не ў ААН? Ці яшчэ куды-небудзь далей? Дырэктар нават не пацікавіўся, у чым сутнасць пытання, на стале перад ім усяго толькі яе візітная картка. Не са столі ж на самай справе бярэ ён парады? Ужо не гаворачы пра тое, што парушана чыста службовая этыка: начальнік—наведвальнік, навыварат вывернуты і адносіны паміж начальнікам і наведвальнікам. Усё ж у прыёмнай у начальніка-мужчыны сядзела наведвальнік-жанчына.

І ўсё ж, нашто спецыяліст цэнтра турбавала занятага дырэктара камбіната? Нашто ўвогуле яна і яе калегі ў мінулым годзе "наматалі" па гарадах і вёсках па месяцу камандзіровак кожны, сустракаючыся з кіраўнікамі раёнаў і прадпрыемстваў, загадчыкамі магазінаў, кінатэатраў і бібліятэк? Лікбез па СНІДу несці ў масы можна па-рознаму. Далёка не ўсе сябруюць са сродкамі масавай інфармацыі, яшчэ менш наведваюць канцэртныя залы і выставы, зусім нямногія спыняюцца ў гатэлях і гасцініцах. Затое без грамадскага транспарту і прадметаў першай неабходнасці людзям не абысціся. Вось і трэба выкарыстоўваць момант для перадачы неабходнай і жыццёва важнай інфармацыі. Выходзіце, скажам, на станцыі метро "Інстытут культуры", а перад вамі маляўнічы рэкламны шчыт, селі ў вагон метро, а там электронны "бягучы радок", такі ж, як у сталічным Доме гандлю на Нямізе. Спыніліся ў нумары гасцініцы службы "Планета-сервіс", а на тумбачцы буклет "Шляхі перадачы ВІЧ-інфекцыі".

Неназойлівая інфармацыя аб тым, што СНІД ужо даўно не "забугорная" праблема, засвойваецца хутка. Ужо свае заражаюць сваіх. Хвароба не шкадуе ні дзяцей, ні дарослых. Ёсць і смяротныя выпадкі. Дарэчы, вірус перастаў быць толькі вірусам "групы рызыкі" — путан, наркаманаў, гомасексуалістаў. Яго галоўнай ахвярай стала тая частка насельніцтва, для якой гетэрасексуальныя кантакты з'яўляюцца нормай. Два галоўныя шляхі распаўсюджання інфекцыі: сама медыцына і невуцтва. 99 чалавек са 100 не ўяўляюць, як дзейнічае ВІЧ у арганізме, не ведаюць сімптомаў хваробы. Кантролем за ўстановамі медыцыны займаюцца спецыяльныя службы. А як змагацца з невуцтвам? Тут кожнае лыка ў радок, кожнае меркаванне і дзеянне на вагу золата. Тое, што сёння пойдзе на прафілактыку, нішто ў параўнанні з тымі расходамі, якія запатрабуе хвароба, калі выйдзе з падполля.

Сёння ў рэспубліцы грамадская думка па праблеме СНІДу практычна адсутнічае. Свавольнічаем як дзеці, наіўна мяркуючы, што пакуль гром грымне, вучоныя прыдумаюць цудадзейны сродак і з "чумой XX стагоддзя" будзе скончана раз і назаўсёды.

"Святая" наіўнасць і махровае невуцтва даўно і невыпадкова ідуць поруч. ВІЧ куды страшнейшы за чуму. Ён менш заразны, чым, скажам, вірус грыпу, нястойкі, некамфортна адчувае сябе па-за арганізмам і ў той жа час некалькі дзён захоўвае актыўнасць у трупе. Але самае каварнае — трапляючы ў чалавечы арганізм, вядзе сябе па-рознаму. У свеце вядомы выпадкі, калі хворыя жывуць і 10 гадоў. Атрымліваецца, што калі б з'явілася цуд-сываратка, яе дзеянне трэба было б правяраць амаль столькі ж. Аслабляючы імунітэт, СНІД адкрывае шырокую дарогу для іншых інфекцый. Вось чаму забойцы шматлікія, а сімптомаў столькі, колькі інфекцый.

Медыкі цэнтра тлумачаць, угаворваюць, просяць кіраўнікоў розных узроўняў увайсці ў становішча і не скупіцца сёння на прафілактыку, не адкладваць барацьбу на шчаслівую будучыню, калі дзяржава будзе багацейшай, а народ — сытнейшым. Здараецца, перад імі зачыняюць дзверы, а яны — у вакно. Прыходзяць у вучнёўскія і працоўныя калектывы, адказваюць на пытанні. Часта задаюць і такія: "Вы назіраеце за гэтымі хворымі, кантактуеце з імі?". А як жа! У гэтым таксама заключаецца праца спецыялістаў цэнтра. "За якую ж зарплату згадзіліся вы на такую работу?". Адказ звычайна павісае ў паветры. Калі ж лічба ўсё ж абнародуецца, то па зале пракочваецца гул расчаравання: ці не з'ехала з глузду, каб рызыкаваць практычна за бясплатна? Хто вінаваты, што ў краіне няма прарока, што пашану героям аддаём пасля смерці, а медыцына заўсёды была на задворках? Польскія калегі з аналагічнага цэнтра, куды мінчане ездзілі па абмену вопытам, атрымліваюць у сярэднім па 200 даляраў у месяц. Гэта значна больш, чым радавы тэрапеўт-практык. А ў нашых да апошняга павышэння зарплаты не набягала і 20 "зялёных". Лечдапамога да адпачынку і тая чамусьці не належыць. Адсюль цякучасць кадраў. На працоўных месцах, верна служачы не "зайцам", а справе, застаюцца фанаты-бяссрэбранікі.

...Ад незаслужанай крыўды і неразумення Наталля Фірсава яшчэ доўга не магла прыйсці ў сябе. Не, нічога з часам не забудзецца. Але, зміраўшыся, усё ж не да свекрыві на блінцы едзе, а па справе дзяржаўнай, яна і яе калегі з рэспубліканскага цэнтра прафілактыкі СНІДу будуць зноў грукаць у зачыненыя дзверы. Колькі ж часу спатрэбіцца ім, каб усіх настроіць на хвалю разумення, — ніхто не ведае, як не ведаюць, напэўна, ці здолеюць абагнаць вірус. Спецыялісты-практыкі перакананы толькі ў адным: няма большага злачынства перад сваім народам і чалавецтвам, чым сядзець склаўшы рукі.

Святлана БАРАННІКАВА.

КУР'ЕР "ЧЗ"

ЦІ ПАСТАВІЦЬ КРОПКУ Ў КАР'ЕРЫ ПОЛЬСКАГА МІНІСТРА ВІЗІТ НА БЕЛАРУСЬ?

Візіт міністра замежных спраў Польшчы Анджэя Аляхоўскага ў Беларусь, здаецца, быў не толькі першым, але і апошнім яго прыездам на гэтай пасадзе ў нашу рэспубліку. Менавіта 26 кастрычніка, калі пан Аляхоўскі праводзіў перагаворы з прэзідэнтам Аляксандрам Лукашэнкам, прэм'ер–міністрам Міхаілам Чыгірам і міністрам замежных спраў Уладзімірам Сянько, у Польшчы пачаўся палітычны скандал, у якім фігуравала імя і кіраўніка знешнепалітычнага ведамства.

Як стала вядома ад добра інфармаванай крыніцы з польскага боку, Анджэй Аляхоўскі паў "ахвярай" аперацыі "чыстыя рукі", якую праводзіць віцэ-прэм'ер Польшчы і міністр юстыцыі Уладзімеж Чымашэвіч. Менавіта ён зачытаў спіс імёнаў вышэйшага эшалона дзяржаўных чыноўнікаў краіны, замешаных у буйных махінацыях, у прыватнасці, якія атрымлівалі зарплаты ў прыватных структурах, што ў некалькі разоў перавышаюць іх уласны заработак. Што датычыць А.Аляхоўскага, то, паводле паведамлення той жа крыніцы, акрамя міністэрскай пасады, ён з'яўляўся членам наглядальнага савета аднаго з буйных прыватных банкаў.

Паводле папярэдніх даных, Анджэй Аляхоўскі падаў у адстаўку, але пакуль яго далейшы лёс не вырашаны.

БЕЛІНФАРМ.

ВАВЁРКА ЗАЙЦА БЕРАЖЭ

Савет прадпрыемства Віцебскага завода радыёдэталей адхіліў прапанову аб уступленні ў Беларускую навукова–прамысловую асацыяцыю.

Асацыяцыя, дарэчы, вельмі салідная. Туды ўваходзяць сто семдзесят аб'яднанняў, прадпрыемстваў, вядомыя камерцыйныя банкі. Аднак толькі адзін уступны ўзнос туды раўняецца ста пяцідзесяці тром мільёнам рублёў, плюс чатыры мільёны кожны квартал. Але на прадпрыемстве ўжо навучыліся лічыць грошы. Як кажуць, "падлічылі — праслязіліся".

Уладзімір МІХНО.

З ПРАКТЫКІ – НА "ФОЛЬКСВАГЕНЕ"

На ўласных аўтамабілях вярнуліся дамоў пасля 4–месячнай практыкі ў Германіі студэнты Гродзенскага сельскагаспадарчага інстытута.

Вядома ж, трапіць на такую прыбытковую практыку было няпроста. Сярод 280 прэтэндэнтаў адабралі 28 лепшых, якія не толькі добра ведаюць сельскую гаспадарку, але і валодаюць нямецкай мовай. Спачатку хлопцы прайшлі курсы ў вучэбных цэнтрах, дзе азнаёміліся з нямецкай тэхнікай і тэхналогіяй. Затым працавалі ў фермерскіх гаспадарках зямлі Гесэн. Акрамя аўтамабіляў, будучыя спецыялісты прывезлі з Германіі багаты вопыт гаспадарання і зараз мараць аб стварэнні ўласных фермаў.

Лілія АСТРАВЕЦКАЯ.

СРОДАК СУПРАЦЬ "УЦЕЧКІ МАЗГОЎ"

Нарэшце, здаецца, мы стаміліся ад бясконцых просьбаў да Захаду і, цвяроза паглядзеўшы на рэаліі дня, прапанавалі замежжу супрацоўніцтва на партэтных асновах. Прыклад таго — пагадненне аб адкрыцці Германа–беларускага дома садзейнічання развіццю эканомікі, навукі, тэхналогій, інвестыцый і культуры, цырымонія падпісання якога адбылася ў буйнейшым германскім індустрыяльным цэнтры горада Карлсруэ, дзе і будзе знаходзіцца прадстаўніцтва новай міжнароднай арганізацыі.

Упершыню ў адносінах паміж Германіяй і Беларуссю створана таварыства, галоўная мэта якога — не атрыманне прыбытку, а ўстанаўленне дзелавых кантактаў у розных сферах жыцця.

Алена КУКАРЭКА.

Сто артыкулаў

ДАЛЁКАЯ

Алена ФІЛАТАВА

182 гады мінулі з пачатку Айчыннай вайны 1812 года.

Мы добра ведаем пра баявыя дзеянні расійскай і французскай армій, партызанскія атрады і значна менш пра тыя палітычныя падзеі, якія мелі месца на тэрыторыі беларуска-літоўскіх губерняў.

У 1795 г. знікла з карты свету Рэч Паспалітая. Дзяржава перастала існаваць, але засталіся людзі, якія нарадзіліся і жылі ў ёй, гэтак жа, як не адно пакаленне іх продкаў.

Шляхецтва былой Рэчы Паспалітай марыла пра аднаўленне сваёй дзяржавы ў колішніх яе межах да першага падзелу. Парыж стаў цэнтрам, куды з'ехаліся эмігранты з Рэчы Паспалітай. Спадзеючыся з дапамогай Францыі адрадзіць Польшчу, Ян Дамброўскі, Юзаф Зайончык, Юзаф Панятоўскі і іншыя прымалі ўдзел у напалеонаўскіх войнах. Свае мэты меў Напалеон. Французскі імператар стварыў у канцы 1806 г. Герцагства Варшаўскае. Супрацьстаянне Расіі стала рэальнасцю. Тым самым Напалеон падрыхтаваў плацдарм для новай вайны з Расійскай імперыяй.

Магнаты былога Вялікага княства Літоўскага жадалі вырашыць лёс сваёй дзяржавы. У 1811 г. граф Міхал Клеафас Агінскі ў прыватнай гутарцы з расійскім імператарам Аляксандрам I прапанаваў цару зрабіць правінцыю пад назвай Вялікага герцагства Літоўскага ў складзе Гродзенскай, Віленскай, Мінскай, Віцебскай, Магілёўскай, Кіеўскай, Падольскай і Валынскай губерняў, а таксама Беластоцкай і Тарнапальскай акруг на чале з вялікай княжной Кацярынай Паўлаўнай. Агінскі падкрэсліваў, што літоўцы ніколі, з часу падпарадкавання манархіі Расіі, не здраджвалі ёй у вернасці. Кожнаму даражэй за ўсё аднаўленне імя сваёй Айчыны, дзе ўпершыню пабачыў свет жыцця, і няма патрэбы даказваць прыроджаную ўласцівасць гэтага пачуцця... Як радасна было б літоўцам насіць імя сваёй краіны. М.К.Агінскі таксама звяртаўся са сваімі прапановамі і да Напалеона. Але калі пачалася вайна, французскі імператар паставіўся да яго з недаверам! Агінскі вымушаны быў выехаць з Вільні за адступаючай расійскай арміяй і ўсю вайну пражыў у Пецярбургу.

Вясной 1812 г. сфарміраваўся польскі корпус на чале з ваенным міністрам Часовага ўрада Польшчы князем Юзафам Панятоўскім.

Перад пачаткам вайны ў Польшчу прыбыў Напалеон. На надзвычайным з'ездзе было аб'яўлена аб аднаўленні Польскага каралеўства і створана Генеральная канфедэрацыя на чале з маршалкам князем Адамам Чартарыйскім, які не так даўно быў міністрам замежных спраў Расійскай імперыі і сябрам Аляксандра I.

Расійскі імператар меў усе падставы не давяраць насельніцтву далучаных тэрыторый. Існавалі яшчэ вельмі слабыя сувязі паміж імі і імперыяй. Расія рыхтавалася да вайны. Пабудавана Бабруйская крэпасць, ваенны лагер каля г.Дрысы, набіраліся рэкруты. Толькі з беларускіх губерняў узята было каля 15 тысяч чалавек, рабіліся харчовыя запасы, ва ўнутраныя губерні Расіі вывезлі дзяржаўны скарб. Расійская імперыя выставіла супраць Напалеона 3 арміі. 1-ю ўзначаліў М.Б.Барклай-дэ-Толі (127 тысяч чалавек), 2-ю — П.І.Баграціён (40 тысяч). 3-ю — А.П.Тормасаў (43 тысячы чалавек). Апошняя знаходзілася на тэрыторыі Украіны. Трэба адзначыць, што многія з вядомых генералаў Айчыннай вайны 1812 г. удзельнічалі ў падаўленні паўстання 1794 г. (Баграціён, Барклай-дэ-Толі, Бенігсен, Тормасаў, Кульнеў і іншыя). Наогул расійскае дваранства, яшчэ з часоў Ілжэдзімітрыя I і II, калі Рэч Паспалітая спрабавала захапіць маскоўскі прастол, выхоўвалася патрыятычна настроенымі супраць "палякаў" або "ляхаў".

14 красавіка 1812 г. расійскі імператар Аляксандр I прыбыў у Вільню, дзе быў вельмі ўрачыста прыняты дваранствам і буржуазіяй горада. Тут жа знаходзіўся штаб 1-й арміі. Цар спрабаваў прыняць захады супраць магчымай вайны.

22 чэрвеня (10-га па новаму стылю) Напалеон падпісаў адозву да Вялікай арміі, у якой гаварылася:"Салдаты, другая польская вайна пачалася. Першая закончылася ў Фрынландзе і Тыльзіце. У Тыльзіце Расія паклялася ў вечным саюзе з Францыяй і клялася весці вайну з Англіяй. Яна цяпер парушыла сваю клятву... Яна нас паставіла перад выбарам: ганьба або вайна. Выбар не можа выклікаць сумненняў. Такім чынам, пойдзем наперад, пяройдзем цераз Нёман, унясём вайну на яе тэрыторыю, чым забяспечым і пакладзём канец пагібельнаму ўплыву, які Расія ўжо 50 гадоў аказвае на справы Еўропы". Адозва ўспрымалася як афіцыйнае аб'яўленне вайны. Праз два дні, у ноч на 24 чэрвеня (12-га па новаму стылю) Напалеон загадаў пачаць пераправу цераз Нёман і 300 палякаў 13-га палка першымі перайшлі на другі бок ракі. Вялікая Армія (звыш 500 тысяч чалавек, дзе былі не толькі французы, але і італьянцы, немцы, іспанцы і прадстаўнікі іншых народаў, у тым ліку і польскі корпус на чале з князем Юзафам Панятоўскім) перасекла тэрыторыю беларуска-літоўскіх губерняў. На насельніцтва абрынуліся ўсе жахі вайны: войскі вытоптвалі палі і лугі, палілі сядзібы і вёскі, вялі рэквізіцыі. І французскае, і расійскае войскі дзейнічалі па ўсіх правілах вайны з яе жорсткімі законамі.

З Вільні Аляксандр I ад'ехаў у 1-ю армію, якая адступіла ў бок дрысенскага лагера, а адтуль на Віцебск. Другая расійская армія, якая знаходзілася на лініі ад Гродна да ракі Мухавец, з галоўнай кватэрай у Ваўкавыску, адступала ў бок Навагрудка, але калі даведалася, што французская армія ўжо дайшла да Валожына, павярнула на Мір і Нясвіж, каб потым праз Слуцк, Бабруйск і Магілёў дайсці да злучэння з 1-й арміяй Барклая-дэ-Толі.

16 чэрвеня ў Вільню ўвайшла кавалерыйская дывізія Бруера, у авангардзе якой ішоў 8-ы уланскі полк на чале з нясвіжскім ардынатам князем Даменікам Радзівілам. Віленскі магістрат з ключамі ад горада, прадстаўнікі радавітай знаці і буржуазіі сустракалі Напалеона за Пагулянскімі варотамі. Дамы ўпрыгожыліся сцягамі і дыванамі, увечары горад ілюмініравалі. Урачыстасцям, здавалася, не будзе канца. Было аб'яўлена аб аднаўленні Вялікага княства Літоўскага ў складзе чатырох дэпартаментаў: Віленскага, Мінскага, Гродзенскага і Беластоцкага. Узначалілі іх французскія губернатары і інтэнданты, а ў паветах выбіраліся падпрэфекты з мясцовага шляхецтва.

У Акце Генеральнай канфедэрацыі Польскага каралеўства ад 28 чэрвеня падкрэслівалася, што "першай неабходнай задачай канфедэрацыі з'яўляецца ўваскрашэнне Радзімы" і спадзяванне аб тых часах, "калі Пагоня і Белы Арол зноў упрыгожаць рыцарскія шчыты і народныя эмблемы".

1 чэрвеня Напалеон стварыў Часовы ўрад княства на чале з камісіяй з 17 чалавек. Пры камісіі дзейнічаў імперскі камісар. Членамі яе і старшынямі камітэтаў зацвердзілі: харчавання — Станіслава Солтана, паліцыі — Карла Прозара, фінансаў — Юзафа Серакоўскага, ваеннага — Аляксандра Сапегу, судовага — Францішку Іельскага, унутраных спраў — Аляксандра Патоцкага, народнай асветы і рэлігіі — рэктара Віленскага ўніверсітэта, прафесара астраноміі Яна Снядзецкага, генеральным сакратаром — Юзафа Касакоўскага, імператарскім камісарам — былога французскага міністра барона Біньёна.

Адным з першых дакументаў, якія прыняў Часовы ўрад, з'явіўся Акт аб далучэнні Вялікага княства Літоўскага да Генеральнай канфедэрацыі Польскага каралеўства, абвешчаны 14 ліпеня ў кафедральным саборы Вільна. Акт "заключаў у сабе добры намер злучыць у адзінае палітычнае цэлае скасаваныя часткі Польшчы і Вялікага княства Літоўскага і вярнуць старажытнай Айчыне нашай волю і ўладанні". Брэст-Літоўск і яго павет, Гродна і павет, Пінск, Мінская правінцыя таксама прынялі акты аб далучэнні да Генеральнай канфедэрацыі Польшчы. Часовы ўрад звярнуўся з адозвай у падтрымку Напалеона да грамадзян Белай Русі:"Грамадзяне Белай Русі! Вашы землі маюць тую перавагу, што яны былі месцам слаўных падзей у польскай гісторыі... Звязаныя з вамі вузамі крыві (а хто з нас гэтым не ганарыцца), мы заўсёды лічылі сябе адным з вамі народам, нягледзячы на змяненні межаў у палітычных адносінах".

Шляхта і чыноўнікі, якія ў асноўным былі мясцовымі, пераходзілі на бок Напалеона і не спяшаліся выконваць загады расійскай адміністрацыі ў пачатку вайны аб знішчэнні запасных магазінаў, бо жадалі, каб усё засталося французскай арміі. Паіншаму ставіўся просты люд. Сяляне і мяшчане пры набліжэнні напалеонаўскай арміі пакідалі свае хаты, забіралі сем'і і ішлі ў

З ЖЫЦЦЯ ЗОРАК

ДЖЭКСАН – НЕ БАЦЬКА

Новы тэст на ДНК дакладна паказаў, што Майкл Джэксан не з'яўляецца бацькам каліфарнійскага хлопчыка, якому поп–зорка выплачваў штогод па 20 мільёнаў даляраў.

31-гадовая Мішэль Флаўэрз сцвярджала раней, што яе 10-гадовы Джэймс — сын Майкла Джэксана. Эксперты, даследаваўшы ДНК Мішэль Флаўэрз, яе сына і былога мужа прыйшлі да выніку, што верагоднасць таго, што муж і ёсць бацька дзіцяці — 99 працэнтаў са ста.

У ЛАЙТФУДА СВАЯ "ВЕРСІЯ"

Мужчына, які сцвярджаў, што пісьменнік Стывен Кінг забіў Джона Ленана, быў арыштаваны ў кніжным магазіне ў горадзе Санта–Круз, штат Каліфорнія.

Стыў Лайтфуд насіў лозунг, на якім было напісана: "Стывен Кінг — забойца. Ён павінен быць пакараны". Паводле слоў самога Стывена Кінга, які зараз працуе над новым раманам "Бяссонніца", "Лайтфуд ужо некалькі гадоў быў каменем у маім чаравіку". Як вядома, сапраўдны забойца спевака, Марк Дэвід Чэпмен, адбывае пажыццёвы тэрмін у нью-йоркскай турме са снежня 1980 года.

"BODYCOUNT" АДКЛАДВАЕ ТУРНЭ

Групе "Bodycount" прыйшлося адкласці раней запланаванае турнэ па Еўропе ў сувязі з хваробай барабаншчыка групы Віктора Уілсана.

Меркавалася, што два гады таму яму ўдалося канчаткова вылечыцца ад лейкеміі, але, відаць, зараз ён пакутуе ад рэцыдыву. Афіцыйны прадстаўнік групы паведаміў, што ад фізічнага стану Уілсана залежыць, калі музыканты пачнуць выступаць і ад іх імя папрасіў прабачэння ў прыхільнікаў, дадаўшы, што турнэ адбудзецца адразу ж, як толькі гэта будзе магчыма.

ПАКАЗ ФІЛЬМА ЗАБАРОНЕНЫ

У Галандыі цэнзура забараніла паказ фільма Олівера Стоўна "Народжаныя забойцамі".

Гэты фільм, які павінен быў выйсці ў пракат 18 лістапада, расказвае пра двух палюбоўнікаў, што пацяшаліся забойствамі. Як лічыць цэнзура, ён звязаны з серыяй забойстваў у Амерыцы і Францыі, калі загінула 10 чалавек. Паводле сцвярджэнняў Олівера Стоўна, ён зусім не бачыць тут ніякай сувязі.

КНІГА "PEARL JAM"

"Pearl Jam" у пачатку снежня выпускае свой новы альбом "Victology" ў форме кнігі.

На 36 старонках будзе падборка вершаў, фотаздымкаў і заметак з кнігі аб здароўі і філасофіі, якой альбом абавязаны сваёй назвай.

АБАРОНЦЫ ЖЫВЁЛ АБУРАЮЦЦА

Актывісты руху аховы жывёл абураны з'яўленнем новага фільма пра радэо "8 секунд", у якім галоўную ролю выконвае зорка Галівуда Лэйн Фрост.

Яны сцвярджаюць, што ў фільме выкарыстаны сюжэты, "жорсткія да агіднасці".

МІЛЬЁН ЗА ПЕСНІ

Далорэс О'Рыардан афіцыйна стала яшчэ адной ірландскай поп–спявачкай з мільённым багаццем.

Яна і яе група "The Granberries" зарабілі больш чым 60 мільёнаў даляраў за апошнія два гады. На кожнага ўдзельніка групы прыйшлося прыкладна па 6 мільёнаў даляраў, а О'Рыардан і гітарыст Ноэль Хоган атрымалі за аўтарскія правы "кругленькую" суму.

ЛІНЧ ПАКІНУЎ "HEADBREAKERS"

Ударнік Лінч пакінуў Тома Пэці і групу "Headbreakers", вырашыўшы стаць прадзюсерам.

Паводле слоў Лінча, які быў у складзе "Headbreakers" з 1976 года, ён ужо даўно аддаліўся ад удзельнікаў групы "і як чалавек, і як музыкант". Зараз Пэці шукае сабе новага барабаншчыка да пачатку турнэ па Амерыцы, якое адбудзецца ў лютым.

У ПАМЯЦЬ ГАННЫ

Дом, у якім Ганна Франк хавалася ў час Вялікай Айчыннай вайны, будзе аднoўлены.

Усё будзе выглядаць, як напярэдадні арышту яўрэйскай дзяўчыны, якая была схоплена нацыстамі і забіта ў канцэнтрацыйным лагеры. Мяркуецца, што гэты дом штогод будзе наведваць больш як 600 тысяч чалавек і ён стане помнікам, што нагадвае пра ахвяры антысемітызму і расізму. Таварыства імя Ганны Франк збіраецца стварыць там свой музей.

ПАКЛОННІК Х'ЮСТАНА – МАНЬЯК?

Мужчына, абвінавачаны ў праследаванні Уітні Х'юстан, атрымаў яшчэ адно папярэджанне трымацца ад яе далей.

Адвакат спявачкі настойвае на псіхіятрычным абследаванні Джылберга і сцвярджае, што ў дакучлівага паклонніка манія насілля.

ДЫСНЕЙ ПРОСІЦЬ ПРАБАЧЭННЯ

Уолт Дысней прызнаў, што ў Робіна Уільямса ёсць падставы быць незадаволеным той платай, якую ён атрымаў за ролю Аладзіна, і прынёс акцёру свае прабачэнні.

Уільямс сцвярджае, што больш не злуе на Дыснея за тое, што 11 месяцаў таму абвінавачваў яго ў выкарыстанні свайго голасу, якім акцёр агучваў Аладзіна, у рэкламе (што не было прадугледжана кантрактам), і аб'явіў аб так званым аднаўленні "дыпламатычных адносін" з Дыснеем.

ЗАПОЗНЕНЫЯ ПРАБАЧЭННІ ТАРАНЦІНА

Рэжысёр фільма "Мяккая фантастыка" Квенцін Таранціна вырашыў выкарыстаць музыку "Нірваны" ў сваім наступным фільме.

Таранціна спадабаўся альбом "In Utero", які група запісала перад самагубствам іх лідэра Курта Кобейна. Паводле слоў Таранціна, ён шкадуе, што з-за сваёй пастаяннай занятасці ён так і не змог сустрэцца са спеваком.

СПІЛБЕРГ ВЯРТАЕЦЦА ДА ФАНТАСТЫКІ

Сціван Спілберг вырашыў вярнуцца да навуковай фантастыкі ў сваім новым фільме, дзе апавядаецца пра вынікі пажару на Зямлі ад упаўшай каметы.

Сцэнарый фільма напісаў Брус Джоэл Рубін, добра вядомы па фільмах "Прывід" і "Лесвіца Якаба". Рубін мяркуе, што новая стужка з удзелам Спілберга будзе ў жанры папулярнага фільма "Сутыкненне светаў", знятага ў 1951 годзе, і рамана Артура Кларка "Малаток багоў".

ТЫДЗЕНЬ ПА ГАРАСКОПУ

7—13 лістапада

Скарпіён
Меркурый дапаможа вам наладзіць кантакты, заняцца навукай і бізнесам.
Для паездак выкарыстайце 12-е і 13-е.
Захоўвайце асцярожнасць 11-га.

Стралец
Устрымайцеся ад усялякіх падарожжаў да канца тыдня.
Спрыяльны час для пачатку новых спраў 8-га і 12-га.
Будзьце эканомнымі ў фінансавай сферы.

Казярог
У пачатку тыдня больш увагі ўдзяляйце сваім родным. Не сварыцеся з супрацоўнікамі. Звярніце ўвагу на інфармацыю, якую атрымаеце.
Пастарайцеся вырашыць усе грашовыя праблемы.

Вадалей
Магчыма ўдача ў бізнесе. Рызыкуйце! Пазбягайце канфліктаў у сям'і. Займіцеся творчай дзейнасцю.
Стрымлівайце свае эмоцыі 7-га і 11-га.

Рыбы
На гэтым тыдні можаце адправіцца ў нейкае падарожжа. Дзейнічайце актыўна на працы!
Звярніце ўвагу на ваша здароўе ў выходныя. Займіцеся спортам. Не палохайцеся новых знаёмстваў.

Авен
Пастарайцеся высветліць усе непаразуменні ў фінансавай сферы да сярэдзіны тыдня.
Асцярожнасць не будзе залішняй 10-га.
Будзьце актыўнымі ў першыя дні месяца, каб шмат чаго дамагчыся.

Цялец
Час паездак 7-га і 8-га.
Магчымы непрыемнасці са здароўем. Перамены ў каханні ў лепшы бок.
Устрымайцеся ад вырашэння фінансавых праблем.

Блізняты
Будзьце ўпэўненымі ў сабе на гэтым тыдні.
Выявіць недружалюбнасць Сатурн: затрымкі з выкананнем абавязацельстваў.
Не спяшайцеся пачынаць новыя справы.

Рак
Усе важныя справы пачніце 8-га і 12-га.
Пастарайцеся не сварыцца з бліжэйшым асяроддзем, каб у далейшым не шкадаваць.
Асцерагайцеся траўм 11-га.

Леў
Да 12-га прытрымлівайцеся дыеты.
Магчымы новыя знаёмствы ў сярэдзіне тыдня. Пазбягайце памылак у фінансавых справах.
Кантралюйце свае эмоцыі 10-га.

Дзева
Не адмаўляйцеся ні ад якіх запрашэнняў.
Магчыма нейкая прыемная нечаканасць.
Будзьце эканомнымі з грашыма.
10-га і 12-га спрыяльныя для ўсіх вашых пачынанняў.

Шалі
Магчыма шмат новых знаёмстваў на гэтым тыдні. Пастарайцеся вырашыць усе важныя для вас справы да нядзелі.
У выходныя наведайце сваіх родных і сяброў.

Іграе і танцуе "Сеніца"

Ансамбль танца "Сеніца" створаны ў 1976 годзе. А ўжо ў 1981-м гэтаму калектыву было прысвоена званне народны. Шматразовы лаўрэат абласных, рэспубліканскіх конкурсаў, фестываляў, ён заваяваў папулярнасць не толькі ў сябе ў краіне, а і ў свеце. Ён удзельнік многіх міжнародных фестываляў фальклору, што праводзіліся ў Італіі, Польшчы, Германіі, Венгрыі, Нарвегіі, а таксама Усесаюзнага фестывалю работнікаў культуры. Канцэрты "Сеніцы" трансліруюцца па тэлебачанні.

Удзельнікі гэтага калектыву — у асноўным рабочыя, служачыя, без спецыяльнай харэаграфічнай адукацыі, але надзеленыя вялікім талентам. Жывуць яны ў звычайных вёсачках — Сеніцы, Прылуках, Скарынічах.

Многія ўдзельнікі ансамбля спяваюць і танцуюць з самага яго заснавання, яны ў калектыве выраслі. Некаторыя аб'ядналіся ў сямейныя пары, як, скажам, Саша Жалязко і Наташа Валковіч, Сяргей Кавалёў і Ала Мірутка. Прыгожа танцуюць і маюць ужо вопыт Пётр Жалязко, Наташа Косава, Саша Крыловіч. Добрым арганізатарам і душой гэтага калектыву з'яўляецца кіраўнік Леанід Мікалаевіч Граковіч.

Фота Аляксандра РУЖЭЧКІ.

КНІГАРНЯ

Калі збываюцца сны

У бібліятэчцы часопіса "Маладосць" (№ 8) пабачыла свет кніга эсэ журналіста і краязнаўца Алеся Карлюкевіча "Вяртанне да ...Беларусі". Прачытаў яе з задавальненнем. Уражанне засталося добрае. І перш-наперш ад таго, што матэрыял, які падае аўтар, сам па сабе цікавы, ды і пяро ў яго лёгкае, а думкі — глыбокія. Лёс людзей, з якімі знаёміць нас А.Карлюкевіч, — гэта лёс нашых папярэднікаў і сучаснікаў, некаторыя з іх доўгі час былі адлучаны ад роднай зямлі, жылі далёка за яе межамі і, нагадваючы словы Янкі Купалы, снілі сны пра Беларусь. І добра, калі сны збываюцца. Хоць, як бачым з прачытанага, не заўсёды. Напісаць так праўдзіва пра той смутак і настальгічны боль, які агортвае чалавека на чужыне, мог толькі той, хто некалі сам меў такую несалодкую магчымасць адчуць гэта на сабе. Праз такое прайшоў і Алесь Карлюкевіч. Для тых, хто не ведае ягонай біяграфіі, скажу толькі, што пасля заканчэння некалі прэстыжнага факультэта журналістыкі Львоўскага вышэйшага ваеннапалітычнага вучылішча ён (а хто за хлопца-вяскоўца замовіць слова, хіба бацька — калгаснік і пазней звычайны рабочы ПМК. Дык што ён перад генералам, напрыклад, з апарату Міністэрства абароны, сынок якога таксама вучыўся на вайсковага журналіста?) быў пры размеркаванні накіраваны туды, куды сэрца не хацела. Добрая краіна Туркменія, і людзі там ветлівыя і шчырыя, і вінаграду шмат, але ж... сніліся сны пра Беларусь. Свая дарога дамоў была і ў А.Карлюкевіча — праз Украіну, Туркменію, Кубу, і добра, што яна аказалася ўвогуле кароткай, таму ён і застаўся сёння пры пагонах (служыць у званні маёра ў газеце Міністэрства абароны Рэспублікі Беларусь "Во славу Родины"), а калі б яго на ўсе гады прыпісалі ў той жа Сярэдняй Азіі, то проста немагчыма б было уявіць лёс журналіста і будучага, упэўнены, пісьменніка.

Яшчэ раз паўтаруся: добра, калі сны збываюцца. А вось у героя эсэ "Драма аднаго жыцця" Міколы Калінковіча сон не збыўся... З Тбілісі члена Саюза пісьменнікаў і афіцэра КДБ прывезлі ў труне. Я добра ведаў Міколу. Для даведкі скажу: А.Карлюкевіч служыў у Ашхабадзе ў той жа дывізіёнцы", што некалі і я, а М.Калінковіч — у КДБ, у тым аддзеле, які займаўся пытаннямі сродкаў масавай інфармацыі. Адшукаў мяне ён. Там, у Туркменіі, сустрэча з кожным беларусам — свята, а што ж казаць тады, калі да цябе на кватэру завітаў калега па творчай працы: Мікола закончыў факультэт журналістыкі Беларускага дзяржаўнага універсітэта, працаваў у раённым і абласным друку. Як высветлілася, сустрэцца нам дапамог паэт Мікола Федзюковіч, які даў Калінковічу мой адрас. Потым мы часта сустракаліся: абменьваліся газетамі, што прыходзілі нам па падпісцы з Мінска, хадзілі на футбол, чыталі адзін аднаму свае творы. Над першай "дарослай" кнігай прозы я працаваў якраз у Ашхабадзе, і першым чытачом апавяданняў быў Мікола. Ну, а потым дарогі нашы разышліся: я вярнуўся на Беларусь, Калінковіч яшчэ колькі часу заставаўся ў Ашхабадзе, падтрымліваў там цесныя сувязі з беларускім асяродкам, пазней вучыўся ў Маскве, абараніў кандыдацкую дысертацыю, мы перапісваліся, размаўлялі па тэлефоне, пасля Масквы — Тбілісі. А як жа хацеў ён вярнуцца дамоў! Не дамогся. Не атрымалася. "Апаскудзілі"... душу — гоняць у Тбілісі. Было размеркаванне. Ліпа. Сыны і мярзотнікі, лізаблюды, блатнікі і іншая дрэнь нікуды не ездзяць. Ніколі. А я ўжо стаміўся і стаміў сям'ю. Але будзем трываць..." — гэта яго, Міколавы, словы, прыводзіць у эсэ аўтар. Сапраўднаму беларусу, пісьменніку ўжо на той час, нястомнаму краязнаўцу і даследчыку мінулага Бацькаўшчыны не хапіла месца ў роднай хаце. Дзякаваць Богу, што знайшлося яно хоць на могілках.

Я не буду пераказваць эсэ пра М.Калінковіча — яго трэба прачытаць, каб пераканацца, што ў асобе пісьменніка і навукоўца мы, беларусы, страцілі багата. Ды хіба гэтым каго здзівіш, хіба нам прывыкаць да такога?

Ну дый, добра. Некалькі слоў яшчэ пра кнігу А.Карлюкевіча. "Вяртанне да... Беларусі" — эсэ, што дало назву зборніку, апавядае пра чалавека нялёгкага і цікавага лёсу, пра паэта, сталінскага вязня Сяргея Новіка-Пяюна. Гэта ён пісаў у свой час: "Ці не люблю я край свой родны? Ці для яго не працаваў? Ці не жадаў, каб быў свабодны, чужацкіх путаў каб не знаў?" Алесь Карлюкевіч, разважаючы пра жыццёвы і творчы шлях свайго героя, справядліва задае пытанне: "Ён, Сяргей Міхайлавіч, — моцны. І ўсё ж... У якіх толькі турмах не марнавалі беларуса, праз якія толькі выпрабаванні ён не прайшоў, а Беларусі як сапраўднага дзяржаўнага вострава ў акіяне суседзяў-спакуснікаў так і няма. За што ж Сяргей Міхайлавіч сядзеў, трываў, змагаўся?.."

А.Карлюкевіч не толькі на прыкладзе жыцця С.Новіка-Пяюна разважае пра месца ў гісторыі нашай дзяржавы найбольш свядомай інтэлігенцыі, ён звяртаецца і да асобы слыннага краязнаўца нябожчыка Генадзя Каханоўскага, прыгадвае імёны вязняў ГУЛАГа — Алеся Пальчэўскага, Сяргея Грахоўскага, Паўла Пруднікава, Яна Скрыгана, не абыходзіць сваёй увагай ахвяр сталінскіх рэпрэсій — Усевалада Ігнатоўскага, Аляксандра Чарвякова, Цішку Гартнага, Міхася Чарота, Максіма Гарэцкага... "Пазбаўляючы гераічнага вымярэння лёсаў рэпрэсіраваных, — піша аўтар, — мы забываемся на адну дэталь. У войнах, калі не браць у разлік фашысцкага вынішчэння мірнага насельніцтва, звычайна змагаліся два бакі ў больш-менш роўных умовах. Хаця б у тым сэнсе, што стаялі, гатовыя да бойкі, адзін супраць аднаго. У сталінскай вайне з "ворагамі народа" ахвяры не заўжды былі гатовыя і ўдар прыняць. Да таго ж удары гэтыя наносіліся "проста так", зусім не за дзеянне, а за слова (у лепшым выпадку), а то і за мяркуемую толькі думку. Навошта ж?"

І Алесь Карлюкевіч разважае — "навошта ж? Разважае, заўважу, як вопытны публіцыст-даследчык, якога па-сапраўднаму хвалюе трагічны лёс — жывых і мёртвых — людзей, лёс Бацькаўшчыны.

Цікава чытаюцца і тыя эсэ, у якіх аўтар заглядае ў далёкае мінулае Беларусі, уваскрашае ў нашай памяці жыццёвы шлях людзей, што былі гордасцю і сумленнем нацыі. Так, эсэ "Кастрычніцкі пераварот не прыняла" — пра Кацярыну Канстанцінаўну Брэшка-Брэшкоўскую. "Унучка славутага падарожніка" апавядае пра Соф'ю Іванаўну Ельскую, якая ў гады Вялікай Айчыннай вайны выратавала тысячы нашых суайчыннікаў, змагаючыся з інфекцыйнымі захворваннямі ў лагеры для ваеннапалонных, а пасля перамогі зноў жа перацярпела шмат пакут і здзекаў. Эсэ "Княгіня Любамірская" — пра Разалію Любамірскую, нож гільяціны над юнай галавой якой апусціўся ў 1794 годзе...

Нямала старонак ("Родны край") прысвяціў А.Карлюкевіч тым мясцінам, дзе нарадзіўся, вырас, якія бачыў у снах, калі жыў далёка ад Беларусі. Ёсць у Пухавіцкім раёне в. Зацітава Слабада. А побач з ёй — шмат іншых паселішчаў, вялікіх і малых, якія таксама багатыя на шчодрых, таленавітых і працавітых людзей. З імі і знаёміць нас публіцыст. Вядзе лёгкую нязмушаную размову пра шчаслівыя і горкія моманты з іх жыцця, стараецца разабрацца, чаму менавіта так, а не гэтак жывуць сёння людзі.

У Алеся Карлюкевіча лёгкае пяро, пільны позірк. І першая яго кніга "Вяртанне да ...Беларусі" — сур'ёзная заяўка на тое, што ў нашу літаратуру ідзе ўдумлівы, самабытны аўтар.

Ці ўжо прыйшоў?

Васіль ТКАЧОЎ, пісьменнік.

з гісторыі Беларусі

ВАЙНА

лес. Ва Усходняй Беларусі частка насельніцтва адыходзіла разам з расійскай арміяй. 5 ліпеня Часовы ўрад княства звярнуўся з адозвай да гарадскіх, павятовых і сельскіх улад, каб "усе сяляне, жыхары мястэчак і вёсак, якія пакінулі пры праходзе войскаў свае хаты, павінны вярнуцца да іх і прыступіць да выканання сваіх земляробскіх прац і павіннасцей".

13 ліпеня Напалеон выдаў загад аб стварэнні літоўскай арміі. Ён прызначыў камандзіраў палкоў, што фарміраваліся ў асноўным за кошт сваіх камандзіраў. 2 жніўня Часовы ўрад звярнуўся да літоўскіх татар з просьбай, каб тыя ўступалі ў армію: "няхай татарскія атрады дакажуць, што вы прыродныя нашчадкі Карыцкіх часоў Яна Сабескага, Азюлевічаў і многіх іншых вядомых гісторыі мужоў, храбрасць якіх не раз наводзіла жахі на ворагаў Польшчы".

За час вайны Вялікае княства Літоўскае змагло выставіць полк легкаконнай гвардыі і 5 палкоў кавалерыі, 6 палкоў пяхоты, полк стральцоў агульнай колькасцю каля 15 тысяч чалавек.

Вялікай Арміі не хапала коней і правіянту. Пачалося марадзёрства мірнага насельніцтва. 20 ліпеня ў мястэчку Глыбокім Напалеон выдаў загад, згодна з якім салдат, вінаватых у рабаванні жыхароў, судзілі і каралі смерцю. Створаная асобная судовая камісія і маршавыя калоны выкрывалі і каралі марадзёраў. Але загады не маглі спыніць рабаўніцтва. Паны, сяляне, мяшчане скардзіліся ў мясцовую адміністрацыю. 23 ліпеня Часовы ўрад аб'явіў аб стварэнні корпуса жандараў для аховы ўласнасці мірных жыхароў. Нягледзячы на неаднаразовыя звароты старшыні ваеннага камітэта графа Стэфана Грабоўскага, у жандармерыю ўступіла мала народу. Так, напрыклад, у Мінскім дэпартаменце ў жандармерыі пажадаў служыць толькі 71 чалавек. А за час вайны з тэрыторыі княства ў яе ўступіла ўсяго 5600 чалавек.

Напалеону патрабаваліся рэкруты для перамогі над Расіяй. Камісія Часовага ўрада 1 жніўня звярнулася да сялян, абяцаючы ім 6-гадовую службу ў арміі. З Віленскага дэпартамента планавалася ўзяць 3 тысячы рэкрутаў, з Мінскага — 3000, Гродзенскага — 2500, з Беластоцкага — 1500. Але рэкрутаў давалі дрэнна. Французы адзначалі, што памешчыкі адпраўлялі ў салдаты дрэнных сялян.

Цікавыя назіранні аб стане беларускага грамадства ў час вайны пакінуў той жа віцебскі інтэндант маркіз А.Пастарэ: "Гэта іерархія рабоў, гэта прыніжанасць грамадзянскасці — сумнае відовішча, што найбольш маркотна, гэта прыніжанасць чалавека, адсутнасць бадзёрасці духу і энергіі ў дваран, гонару і сумлення ў яўрэяў, гандляроў і мяшчан, адукацыі і натуральнай прыхільнасці ў сялян". У гэтым, як лічыў Пастарэ, быў вінаваты ўрад краіны "такі ж дэспатычны, як азіяцкі".

Маршал Даву гаварыў у Магілёве, што Напалеону патрэбны толькі тры рэчы: "хлеба, хлеба і хлеба". Насельніцтва абкладалі рознымі падаткамі і павіннасцямі. 22 жніўня камісія Часовага ўрада княства прыняла пастанову, згодна з якой "усе жыхары ВКЛ незалежна ад матэрыяльнага становішча або рэлігіі, павінны былі ўнесці ў дзяржаўны скарб асабістае ахвяраванне адзін раз у год". Напрыклад, сяляне, якія не мелі даходаў, уносілі 15 грошэй, палкоўнікі, што мелі арэнду і маёнткі, — 100 злотых, епіскапы — 300 злотых і г.д.

У жніўні Вялікае княства Літоўскае і Польшча адзначалі дзень нараджэння Напалеона (15 жніўня). У Мінску, Вільні, Ваўкавыску, Лідзе, Навагрудку, Гродне і іншых гарадах праходзілі святочныя богаслужэнні. 15 жніўня, напрыклад, у Гродне нават наладзілі парад войск і баль у палацы княгіні Любецкай, для простага люду прадставілі відовішчы і напоі, салдаты атрымалі двайны паёк, а арыштанты і палонныя — ежу.

20 жніўня ў Варшаве на пасяджэнні савета Генеральнай канфедэрацыі выступіў з прамовай дэлегат ад Часовага ўрада Вялікага княства Літоўскага Ф.Іельскі, які адзначыў, што "народ наш цешыць сябе надзеяй, што Польшча ўжо ажыла і існуе. Гэтым лозунгам палякі ўжо даказалі ўсяму свету сваю рэўнасць і любоў да Айчыны. Літва не адстае ад іх на гэтай годнай ніве. І вось літоўскі народ, натхнёны той жа любоўю да Айчыны, тым жа жаданнем вызваліцца і выгнаць сляды зневажэнняў, нанесеныя Масквой, крывавая палітыка якой знішчае польскае і літоўскае племя. Няхай жыве адзіная Айчына — Польшча, неразддзеленая з Літвой".

Восенню пачалося паспяховае наступленне расійскай арміі. Перанос ваенных дзеянняў на тэрыторыю Беларусі значна пагоршыў становішча насельніцтва, якое, нягледзячы на халады, ішло ў лясы. Пачаліся моцныя эпідэміі. Сялянства, якое ў асноўным было прыгонным, не мела асаблівай сімпатыі да сваіх уладальнікаў. І калі пан знаходзіўся ў французскай арміі, сяляне дапамагалі рускім. Але перш за ўсё яны баранілі жыццё сваё і сваіх родных, свае сядзібы, і сваю маёмасць. Толькі ў верасні ў адным Мінскім дэпартаменце з 28 крымінальных спраў — 25 былі аб выступленні сялян супраць паноў, падпалах іх маёнткаў і забойствах. Але трэба адзначыць, што расійскае дваранства, якое таксама было прыгоннікамі, баялася сялянскіх бунтаў і не патурала такім дзеянням.

12 кастрычніка Часовы ўрад выдаў загад аб фарміраванні народнай гвардыі. Усяго набралі 1450 чалавек. У Вільні сабралі значны запас харчавання. Тут жа знаходзілася вялікая колькасць параненых. Граф дэ Сегюр пісаў аб становішчы ў Вільні:"Літоўская сталіца яшчэ не ведала аб нашых бедствах, як раптам 40 тысяч галодных салдат напоўнілі яе лямантамі і стогнамі. Пры гэтым нечаканым відовішчы жыхары захваляваліся, яны зачынілі дзверы сваіх дамоў".

28 лістапада расійскія войскі ўзялі Вільна. 3 снежня Напалеон перадаў камандаванне Мюрату і паехаў з арміі, 8 снежня рускія войскі занялі Гродна, адным з першых туды ўвайшоў са сваім атрадам Дзяніс Давыдаў. Рэшткі літоўскага войска (з імі С.Грабоўскі, К.Пржэздзецкі і іншыя) у пачатку 1813 г. адышлі да Варшавы.

На тэрыторыі Расійскай імперыі вайна скончылася, і для расійскіх войскаў пачаўся загранічны паход.

11 снежня 1812 г. у Вільню прыбыў расійскі імператар Аляксандр І. Яшчэ да яго прыезду камісія Часовага ўрада з Адамам Храптовічам падала М.І.Кутузаву (а да вайны ён быў Віленскім генерал-губернатарам) справаздачу аб сваёй дзейнасці. У маніфесце ад 12 снежня Аляксандр І аб'явіў сваё "прощение". Выступаючы перад дваранствам, цар адзначыў:"Я незадаволены многімі літоўцамі і магу пахваліць вельмі нямногіх з вас. Я прапаную, аднак, забыць былое".

Пачатую да маніфеста канфіскацыю маёнткаў тых памешчыкаў, што служылі Напалеону, спынілі. Пасля заканчэння вайны, тыя, хто застаўся ў жывых, вярнуліся ў свае мясціны.

Вайна 1812 г. пакінула шмат паданняў аб схаваных французамі скарбах, якія насельніцтва пачало шукаць адразу ж пасля спынення ваенных дзеянняў і працягвае ў наш час. У лістападзе 1837 г. у канцылярыю Віцебскага, Магілёўскага і Смаленскага генерал-губернатара напісаў дваранін Іўсцін Жгерскі, што некалькі гадоў таму назад ён даведаўся ад паміраючага французскага ваеннапалоннага, які ў гады вайны служыў у палку князя Юзафа Панятоўскага, пра скарб захаваны ў шклоўскім дамініканскім кляштары. Князь Юзаф, уцякаючы з Напалеонам з Масквы, супыняўся ў мястэчку Шклоў, і ў дамініканскім кляштары, каля труны гетмана Аляксандра Хадкевіча,дзе і схаваў усе каштоўнасці свайго палка. Жгерскі з'ездзіў у Шклоў, знайшоў ужо скасаваны дамініканскі кляштар, гутарыў з манахам Маркам (у спісах кляштара за 1831 г. значыўся манах Марк Дамброўскі). Агледзеўшы згаданае месца, Жгерскі знайшоў усе вядомыя яму прыкметы і прасіў генерал-губернатара прыслаць надзейнага чыноўніка, каб адшукаць каштоўнасці і атрымаць узнагароду. Генерал-губернатар паслаў свайго ад'ютанта, падпаручніка Рамановіча, каб той усё праверыў і забраў скарб. Але каштоўнасцей, відаць, усё ж не знайшлі. 4 снежня таго ж года Магілёўскі грамадзянскі губернатар паведамляў генерал-губернатару, што князь Юзаф Панятоўскі ў 1812 г. спыняўся ў Шклове толькі раз, калі ішоў на Маскву, жыў на кватэры ўжо памёршага яўрэя Іцкі Раскіна. Звесткі пра наведванне Шклова пасля ўцёкаў з Масквы не пацвердзіліся.

Рубрыку вядзе доктар гістарычных навук, прафесар Мікола КУЗНЯЦОЎ.

5, субота

Беларускае тэлебачанне
12.05. "Сонейка ў вачах". Д/ф.
12.25. "Асілак".
* 13.30. "Лулу– анёл кветак".
14.05. "Бімбат".
14.25. "Дарога".
14.55. "Радавод" у Польшчы.
16.45. Хельсінкі сустракае кікбаксёраў.
17.15. "У Парыж". Тэлеэсэ.
17.35. Дзелавы веснік.
* 17.50. "Чарапашкі ніндзя".
18.15. "Падводныя лодкі – акулы са сталі". Д/ф.
18.50. "Нов і К"-топ-10.
19.50. Міжнародныя спартыўныя навіны.
20.20. Пяць хвілін на жарты.
20.30. Калыханка.
21.00. Панарама.
◆21.40. "Целаахоўнік".
23.15. Тэлефестываль заходнепалескай эстраднай песні "Етвызь". 2-я частка.
0.15. "Каскад".

Канал "Астанкіна"
12.40. Без паўзы.
12.50. Смак.
13.05. "Другое нараджэнне". Д/ф.
13.50, 22.50, 23.50. Навіны.
14.00. "Спасціжэнне дэмакратыі".
15.00. Міжнародны фальклорны фестываль мастацтваў у г.Сочы.
15.25. Клуб землякоў.
16.20. "Жыццё заапаркаў".
17.00. Шчаслівы выпадак.
17.50. Да і пасля.
◆18.40. "Каманда ў капелюшах".
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.00. Навіны плюс.
20.35, 23.00. Надвор'е.
◆20.45. "Гаспадар Балантрэ". 1-я серыя.
21.40. Смехапанарама.
22.20. "Ступень да Парнаса".

Канал "Расія"
12.40. Сялянскае пытанне.
13.20. Дэ факта.
◆13.35. "Эдэра".
14.35. Кінавока.
15.35. Відэапаэзія.
15.50. Футбол без граніц.
16.35. Свята кожны дзень.
* 16.45. "Дон Кіхот".
17.45. Тэлеэрудыт.
17.50. "Бяссонніца". А.Разенбаўм.
◆19.25. "Да апошняга чалавека".
21.05. Зусім сакрэтна.
22.20. Аўтаімгненне.
22.25. Спартыўная карусель.
22.30. Праграма "А".
23.30. Зоркі гавораць.
◆23.35. "Мянялы".

Санкт-Пецярбург
* 12.05. "Бабулін урок".
12.15. Чароўная лінія.
12.30. Фільм-канцэрт.
13.00. Хуткая дапамога.
◆13.30. "Пачатак".
15.05. Канцэртная праграма.
* 15.20. "Шчасце Нурлана".
* 15.30. "Марыяна першая".
16.00. Аб'ектыў.
16.55. Студыя "Уяві".
17.05. Цыркавая праграма.
* 17.25. "Сінюшчын калодзеж".
17.40, 21.15. Уік-энд з дэтэктывам.
18.10. Экспрэс-кіно.
18.30, 21.30. Інфарм ТБ.
18.55. К.Паўстоўскі. "Ручаі, дзе плёскаецца фарэль".
19.10. Вялікі фестываль.
◆19.30. "Страсці".
21.05. "Зімнія сны". Д/ф.
21.45. Ваш стыль.
21.55. "Не хочаш – не глядзі".
22.05. "Парыж. Раман аб горадзе".

8-ы канал
* 15.00. Мультфільмы.
15.30. Прапаведнік Кенет Коўпленд.
◆16.00. "Марэна Клара".
* 17.45. Мультфільм.
18.00. СОЛТЭК:"Спартыўная мазаіка".
18.30. Музычная праграма з удзелам Кліфа Рычарда.
◆19.35. "Індзіяна Джонс".
21.30. Студыя "БМ".
21.50. Сем хвілін з "Хрыстафорам".
◆22.05. "Куджо".

НТВ
* 17.00. Мультфільмы.
18.00. "Сёння".
18.35. "Ключы ад форта Баярд". 38-і вып.
◆20.00."Сышчыкі-аматары экстракласа". 15-я серыя.
21.00. "Надоечы".
◆22.00. "Троцкі".
23.45. Трэцяе вока.
* 0.30. Мультфільмы для дарослых.

6, нядзеля

Беларускае тэлебачанне
9.20. Справы вайсковыя.
10.05. Беларускі тур.
* 10.25. Мультклуб.
10.55. Вас выклікае "Спартландыя".
12.10. "АВС-клуб" у Амерыцы.
12.30. "MTV. Лепшыя хіты".
13.00. Хельсінкі сустракае кікбаксёраў.
13.30. Да 70-годдзя паэта Артура Вольскага.
14.00. Метамарфозы "Ундзіны".
14.30. "Сталіца".
15.00. Кінанарыс.
15.10. Памежжа Літвы і Беларусі.
15.45. Успамін пра былыя "Вячоркі".
16.40. "Праспект".
17.10. Тэлекрама.
17.20. "Кампазітары Беларусі".
* 17.45. "Чарапашкі ніндзя".
18.10. "Гінес-шоу".
◆18.40. "Далоў камерцыю на любоўным фронце".
20.00. Панарама.
20.40. Калыханка.
21.00. Пяць хвілін на жарты.
21.10. Камп'ютэрны палігон.
21.30. Пад купалам Сусвету.
◆21.50."Нашы гісторыі".
23.40. Футбол. Чэмпіянат Беларусі. КІМ (Віцебск)–"Дынама" (Мінск).

Канал "Астанкіна"
8.00. Марафон-15.
8.30. Раным-рана.
9.00. Палігон.
9.30. Пакуль усе дома.
10.00. Ранішняя зорка.
10.50. "Грузія–адна". Д/ф. 4. 2-я. "Спакушэнне".
11.55. Аўта-шоу.
12.10. "Шпаргалка" з падарункам.
12.25. Вагон 03.
12.55. Жывое дрэва рамёстваў.
13.00. "Падводная адысея каманды Кусто".
13.50, 17.10, 22.50, 23.50. Навіны.
14.00. "Стратэгія Перамогі". Фільм 6-ы.
14.55. Тэлескоп.
15.25. Акно ў Еўропу.
* 15.55. "Баскетбольная ліхаманка" і інш.
16.50. Тэлелоцыя.
17.15. З днём нараджэння, "Маяк"!
18.40. Надвор'е.
◆18.50. "Зора" (Францыя).
21.00. Нядзеля.
21.50. Спартыўны уік-энд.
22.05. Кантата С.Пракоф'ева "Аляксандр Неўскі".
23.05. Футбол. Чэмпіянат Расіі. "Лакаматыў" (Масква) – "Спартак" (Масква). 2-гі тайм.

Канал "Расія"
9.15. "Снеданне для чэмпіёнаў".
9.45. Аты-баты...
10.15. Рускае лата.
◆11.00. "Васемнаццаты год".
12.50. Кліп-антракт. В.Цаганова.
13.20. "Не высечы..."
◆13.35."Эдэра".
14.30. Каробка перадач.
14.45. Рускі балет С.Дзягілева.
15.50. Свята кожны дзень.
16.00. Белая варона.
16.45. Кліп-антракт. А.Укупнік.
* 17.00. "Гуфі і яго каманда" і інш.
17.55. Шарман-шоу.
◆19.25. "На сямі вятрах".
21.30. "Гарадок". Забаўляльная праграма.
22.20. Аўтаімгненне.
22.25. Спартыўная карусель.
22.30. Чэмпіянат свету па аўтагонках у класе "Формула-1". Гран-пры Японіі.
0.40. Зоркі гавораць.

Санкт-Пецярбург
◆12.30. "Макар-следапыт". 1-я серыя.
13.35. "Травіята". Опера Дж.Вердзі.
15.30. Чэмпіянат Італіі па футболе.
17.25. Этнасы Зямлі.
17.55. Залаты ключ.
18.10. Зебра.
18.55. Музычная праграма.
19.30. Інфарм ТБ.
◆19.55. "Нябёсы запаветныя".
22..05. Ваш стыль.
22.10. Паглядзім.
22.25. Адам і Ева +.
22.55. Чэмпіянат Расіі па футболе. "Зеніт" – "Зара" (Ленінск–Кузнецк). 2-гі тайм.
◆23.40. "Сустрэчы".

8-ы канал
◆15.00. "Анжэліка– маркіза анёлаў".
16.40. "Сёння з Марлен Хікі" (Хрысціянская місія).
17.10. СОЛТЭК: "ПІК".
* 17.40. Мультфільм.
◆17.50. "Марэна Клара".
20.25. Спорт-сакрэт.
20.50. Бон ваяж.
21.00. Студыя "БМ".
◆21.20. Мастацкі фільм.
22.30. Foxy music.

НТВ
◆17.00. "Па шчупаковаму жаданню".
18.10 і 21.10. "Нью-Йоркскі марафон-94".
19.00. "Лепшыя з лепшых".
20.00. Вынікі.
◆21.25. "Аэрапорт".
23.45. КВЗ-91. Першы паўфінал.
1.25. Анонс тыдня.

ВКФ "Эрiфа" ліквідуецца.

7, панядзелак

Беларускае тэлебачанне
16.35. Праграма перадач.
16.40. "Бімбат".
17.00. Навіны.
17.10. Да 50-годдзя Перамогі. "Незабыўнае".
17.35. Інфармацыйна-аналітычная праграма.
18.10. Навіны (Брэст).
18.25. Пяць хвілін на жарты.
18.35. Навіны Бі-бі-сі.
19.10. Урокі Наталлі Наважылавай.
19.40. Што на свеце пачуваецца?
20.35. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.40. Студыя "Тэлесябрына".
21.45. Пошта прэзідэнта.
22.20. Кантакт.
22.25. Спартыўны тэлекур'ер.
22.50. НІКа.
23.05. Дайджэст.
23.15. Пад Купалам Сусвету.
◆23.25. "Паласа Сімарона" (ЗША).

Канал "Астанкіна"
* 7.00. "Пра Веру і Анфісу" і інш.
◆7.30. Фільм – дзецям. "Ляці, жураўлік!"
8.35. На балі ў Папялушкі.
9.35. Гол.
10.05. "Грузія – адна". Частка 3-я "Выпрабаванне".
11.30. Іграй, гармонік!
◆12.10. "Алёшкава каханне"
13.50, 20.00, 23.00, 23.50. Навіны.
14.00. Шырэй кругі
15.30. Клуб падарожнікаў.
16.20. "Гісторыя паўтараецца"... Д/ф.
17.15. "Рызыкнуць і перамагчы". Тэлегульня.
18.30, 20.30. Надвор'е.
18.45. М.Захараў. "Шалёны дзень, ці Жаніцьба Фігаро".
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.40. Гумарыстычная праграма М.Задорнава.
21.30. Міхаіл Еўдакімаў у камедыі "Пра бізнесмена Фаму".
23.05. У.Траццякоў і Ю.Башмет выконваюць канцэртную сімфонію В.Моцарта для скрыпкі і альта з аркестрам.
24.00. З паліцы забароненых праграм ЦТ.

Канал "Расія"
7.00, 13.00, 19.00, 22.00. Весткі.
7.25. Кліп-антракт. Вольга Гётэ.
◆7.30. "Асеннія званы".
8.50. "Цар і правадыр". Д/ф.
9.40. Фестываль "Залатая восень Славуціча". 2-я частка.
10.10. "На барцоўскім Алімпе".
10.40. Палацы і крэпасці.
◆11.10. "Хмурая раніца".
◆13.20. "Эдэра" (Італія).
14.15. Выратаванне 911.
15.10. Тэніс. "Кубак Крамля".
16.40. Даміно Міхаіла Баярскага.
17.15. Свята кожны дзень.
17.25. Вуснамі дзіцяці.
17.55. Рэпарцёр.
18.10. Маскі-шоу.
◆19.25. "Спрут-6". 3-я серыя. Частка 2-я.
20.30. У Ксюшы.
21.00. Без рэтушы.
22.20. Аўтаімгненне.
22.30. Рака часу.
22.35. Тэніс. "Кубак Крамля".
23.05. Зоркі гавораць.
23.10. Вячэрні салон.

Санкт-Пецярбург
12.00. Чароўная лінія.
12.15. Падарожжа па Усходу.
12.30. Фільм-канцэрт.
13.00. Тэст.
◆13.35. "Каміла, ці Нераскрытыя таямніцы".
◆14.30. "Страсці".
16.05. Фільмы рэжысёра В.Акунцова.
* 16.50. "Домік для ўсіх" і інш.
17.25. На славу Айчыны.
17.55. Крыжыкі-нулікі.
18.30. Інфарм ТБ.
18.50. "Рэха над плошчай". Д/ф.
19.10. Вялікі фестываль.
◆ 19.30. "Каміла, ці Нераскрытыя таямніцы".
20.20. Міжнародны конкурс бальных танцаў.
21.20. Тэлемагазін.
21.30. Тэлеслужба бяспекі.
21.40. Ваш стыль.
21.50. "Асечка". Тэлеспектакль.
23.45. Міжнародныя аўтагонкі "Свабодная формула".

8-ы канал
* 18.00. Мультпарад-2.
18.35. Канцэрт групы "Аліса".
◆19.00. "Марэна Клара".
20.00. Агенцтва "Пармікс".
20.15. Паўстагоддзя і кожны дзень.
◆20.40. "Шанцы".
21.30. Студыя "БМ".
◆21.50. "Служылі два таварышы".

НТВ
◆17.05."Айвенга". 6-я серыя.
17.35. "Дзікая прырода:барацьба за жыццё". 26-я серыя.
18.00 і 21.00. "Сёння".
18.35. Тэніс. Кубак Крамля.
◆19.15. "Закон ёсць закон".
◆21.35. "Шантаж". 1-я серыя.
22.35. Часінка.
23.05. Тэніс апоўначы.
23.35. "Гукі".

8, аўторак

Беларускае тэлебачанне
8.00. Навіны.
8.10. Дайджэст.
8.20. Пяць хвілін на жарты.
* 8.25. "Чарапашкі ніндзя".
9.15. Дзелавы веснік.
9.30. "Паласа Сімарона" (ЗША). Фільм 15-ы.
10.45. Падарожжы, сустрэчы, адпачынак.
* 11.05. "Доктар Айбаліт". 1-я і 2-я серыі.
11.25. "Бімбат".
◆ 11.45. "Госця з будучыні". 1-я серыя.
12.50. "АБС-клуб" у Амерыцы.
13.05. Музыка без межаў.
◆ 13.50. "Анюціны вочкі і барскія ласкі".
15.00. "Нов і К"-топ-10.
16.00. "Еўфрасіння Полацкая". Д/ф.
16.30. "Бімбат" на фестывалі "Залатая восень Славуціча".
17.00. Навіны.
◆ 17.10. "Маё каханне, мой смутак".
18.10. Навіны (Віцебск).
18.25. Пяць хвілін на жарты.
18.35. Навіны Бі-бі-сі.
19.10. Эканамікст.
19.20. Мост.
19.50. Эканамічная хваля.
20.30. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.40. "Музыка без межаў". Фэст па-нарвежску.
22.10. На сесіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь.
◆"Раман імператара. Дварцовая хроніка". 1-я серыя.Кантакт.Пад купалам Сусвету.

Канал "Астанкіна"
6.50, 7.50, 8.50, 9.50, 14.50, 15.50, 17.50, 20.00, 22.50. Навіны.
* 8.00. "Вайна гобатаў".
◆ 8.25. "Дзікая Роза".
9.00. Ты памятаеш, таварыш...
* 9.30. "Казка пра цвёрды арэх".
15.00. Вясёлыя ноткі.
15.30. Чароўны свет, ці Сінема.
16.00. Джэм.
◆ 16.20. "Элен і хлопцы".
16.50. Свет сёння.
17.00. Тайны Старой плошчы.
17.30. Загадка СБ.
17.40, 20.30. Надвор'е.
17.45. "Хто ёсць хто. XX стагоддзе". Л.Ландау.
18.00. Гадзіна пік.
◆ 18.30. "Дзікая Роза".
18.55. Мы. Аўтарская праграма У.Познера.
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.40. З першых рук.
20.50. Песня-94.
◆ 21.35. "Аповесць непагашанага Месяца".
23.20. У свеце джаза.
23.40. Аўта-шоу.
23.50. Прэс-экпрэс.

Канал "Расія"
6.30. Формула-730.
7.00,11.00, 15.00, 19.00, 22.00. Весткі.
7.20. Патрабуюцца... патрабуюцца...
7.30. Час дзелавых людзей.
8.00. Сусветныя навіны Эй-бі-сі.
8.25. Гандлёвы дом.
8.40. Без рэтушы.
9.35. Кліп-антракт. Н.Сенчукова.
9.45. "К-2" прадстаўляе: "Ню".
10.35. Тэлегазета.
10.40. Сялянскае пытанне.
15.20. Новая лінія.
16.00. Там-там навіны.
16.15. Свята кожны дзень.
16.25. Тэніс. "Кубак Крамля".
17.25. Ваша права.
17.40. "Востраў надзей". Відэафільм.
18.05. L-клуб.
19.25. Падрабязнасці.
19.35. "Ніхто не забыты".
◆ 19.45. "Парыж вачамі..." (Францыя).
21.45. Экран крымінальных паведамленняў.
22.20. Аўтаімгненне.
22.30. Рака часу.
22.35. Тэніс. "Кубак Крамля".
◆ 23.05. "Яблыні" (Германія).
0.55. Зоркі гавораць.

Санкт-Пецярбург
12.00, 14.30, 18.30, 21.30. Інфарм ТБ.
* 12.10. "Уся справа ў капелюшы".
12.25. "Нямецкая хваля".
12.50, 14.20, 16.40, 19.25. Музычны момант.
13.00. Хуткая дапамога.
◆ 13.30. "Каміла, ці Нераскрытыя таямніцы".
◆ 14.45. "Тайна вілы".
16.25. Чароўная лінія.
* 16.45. "Белае вераблюдзяня" і інш.
17.20. Там, дзе жыве Павуціныч.
17.35. Музычная праграма для дзяцей.
17.55. Паралельны горад.
18.50. Спорт, спорт, спорт...
19.10. Вялікі фестываль.
◆ 19.30. "Каміла, ці Нераскрытыя таямніцы".
20.20. "Прыгажун Джэк". Д/ф.
20.40. Кансерватар.
21.10. Тэлемагазін.
21.15. Тэлеслужба бяспекі.
21.45. Спартыўныя навіны.
22.00. Ваш стыль.
◆ 22.05. "Чэкіст".
23.35. Фрагменты з балета П.І.Чайкоўскага "Спячая прыгажуня".

8-ы канал
* 18.00. Мультпарад-3.
18.40. Студыя "Інтэкс".
18.50. БАНТ.
◆19.00. "Марэна Клара".
* 19.50. "Том і Джэрсі".
19.55. "Нямецкая хваля".
20.25. Шанц-прыз.
◆20.40. "Шанцы".
21.30. Студыя "БМ".
21.50. Foxy music.
22.50. Кароткаметражны фільм.

НТВ
◆17.00. "Айвенга". 7-я серыя.
17.30. "Дзікая прырода: барацьба за жыццё". 27-я серыя.
18.00 і 21.00. "Сёння".
18.35. Тэніс.
◆19.20. "Перадсмяротны буйны план".
◆21.35. "Шантаж". 2-я серыя.
22.35. Часінка.
23.05. Рэтра-ТБ. Сустрэча з Ф.Абрамавым.

9, серада

Беларускае тэлебачанне
8.00 Навіны.
8.10. Эканамікст.
8.20. Пяць хвілін на жарты.
◆ 8.25. "Раман імператара. Дварцовая хроніка". 1-я серыя.
9.35. Дайджэст.
◆ 9.45. "Маё каханне, мой смутак".
* 10.45. "Доктар Айбаліт". 3-я серыя.
10.55. "Бімбат".
◆ 11.25. "Госця з будучыні". 2-я серыя.
12.30. Гісторыя ДАВТа Беларусі ў асобах.
13.35. "Ідэальнае злачынства".
15.10. Відзьма-нявідзьма.
16.20. Вывучаем сваю гісторыю.
16.45. "Бімбат".
17.00. Навіны.
◆ 17.10. "Маё каханне, мой смутак".
18.10. Навіны (Гомель).
18.25. Пяць хвілін на жарты.
18.35. Навіны Бі-бі-сі.
19.10. "Крок". Ток-шоу з удзелам пісьменніка Эдуарда Успенскага.
19.40. Радавод. "Што ні край, то свой звычай".
20.00. Праграма для сям'і.
20.30. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.40. Міжнародная праграма.
22.00. На сесіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь.
◆"Раман імператара. Дварцовая хроніка". 2-я серыя.Кантакт.Пад купалам Сусвету.Канцэрт групы "Чайф".

Канал "Астанкіна"
6.50, 7.50, 8.50, 9.50, 14.50, 15.50, 17.50, 20.00, 22.50. Навіны.
* 8.00. "Вайна гобатаў".
◆ 8.25. "Дзікая Роза".
9.00. Зорная гадзіна.
* 9.40. "Амба".
15.00. Паглядзі, паслухай.
* 15.20. "Лятаючы дом".
16.00. Сіняя птушка.
◆ 16.20. "Элен і хлопцы".
16.50. Свет сёння.
17.00. Міждзяржаўная тэлерадыёкампанія "Мір".
17.30. Чалавек і закон.
17.40, 20.30. Надвор'е.
17.45. "Хто ёсць хто. XX стагоддзе". Д.Вертаў.
18.00. Гадзіна пік.
◆ 18.30. "Дзікая Роза".
18.55. "Два дні і ўсё жыццё". Д/ф.
19.40. Добрай ночы, малашы!
20.40. Маналог.
◆ 20.50. "Смерць нягодніка" (Францыя).
23.10. Шэсць вечароў з Ю.Нікуліным. Вечар 5-ы.
23.50. Прэс-экспрэс.

Канал "Расія"
7.00, 11.00, 15.00, 19.00, 22.00. Весткі.
7.20. Патрабуюцца... патрабуюцца...
7.30. Час дзелавых людзей.
8.00. Сусветныя навіны Эй-бі-сі.
8.25. Кліп-антракт. М.Раманідзі.
8.30. Гандлёвы дом.
8.45. Дэпеша.
9.15. Здарова жывеш.
9.30. Кіно ў лістападзе.
◆ 9.45. "Санта-Барбара".
10.35. Тэлегазета.
10.40. Сялянскае пытанне.
15.20. Там-там навіны.
15.35. Свята кожны дзень.
15.45. Далёкі Усход.
16.25. Тэніс. "Кубак Крамля".
17.25. Фільм-прэм'ер.
17.40. Гаспадар.
18.10. Калегі.
18.20. Зоркі Амерыкі.
19.25. Падрабязнасці.
◆ 19.35. "Санта-Барбара".
20.30. Вінілавыя джунглі.
21.05. "Берыя". Д/ф.
22.20. Аўтаімгненне.
22.30. Рака часу.
22.35. Тэніс. "Кубак Крамля".
23.05. Экран крымінальных паведамленняў.
23.10. Тэатральны фестываль у Эдынбургу.
0.10. Зоркі гавораць.

Санкт-Пецярбург
12.00, 14.30, 18.30, 21.30. Інфарм ТБ.
12.10. Чароўная лінія.
12.25. "Нямецкая хваля".
12.50, 14.20, 16.50, 19.25. Музычны момант.
13.00. Хуткая дапамога.
◆ 13.30. "Каміла, ці Нераскрытыя таямніцы".
14.25. Тэлемагазін.
◆ 14.45. "Нябёсы запаветныя".
17.00. Міні-футбол. "Зеніт-84" – зборная Санкт-Пецярбурга.
18.50. Спорт, спорт, спорт...
19.10. Вялікі фестываль.
◆ 19.30. "Каміла, ці Нераскрытыя таямніцы".
20.20. Канцэрт да Дня міліцыі.
21.15. Тэлеслужба бяспекі.
21.45. Спартыўныя навіны.
21.55. Блеф-клуб.
22.30. Ваш стыль.
22.40. Працяг канцэрта да Дня міліцыі.

8-ы канал
18.00. "Астэрыкс і сюрпрызы Цэзара" (Францыя), 1-я частка.
18.45. СОЛТЭК.
◆19.00. "Марэна Клара".
19.55. Агенцтва "Пармікс".
20.05. "Нямецкая хваля".
◆20.40. "Шанцы".
21.30. Студыя "БМ".
◆21.50. "Моцны арэшак-1".

НТВ
◆17.00. "Айвенга". 8-я серыя.
17.30. "Дзікая прырода: барацьба за жыццё". 28-я серыя.
18.00 і 21.00. "Сёння".
18.35 і 0.05. Баскетбол. Чэмпіянат Еўропы.
◆19.05. "Вялікі Вальдо Пепер".
◆21.35. "Шантаж". 3-я серыя.
22.35. Часінка.
23.05. Кафе "Абломаў".

10, чацвер

Беларускае тэлебачанне
8.00. Навіны.
8.10. Пяць хвілін на жарты.
8.15. Дайджэст.
◆8.25. "Маё каханне, мой смутак".
9.25. Аўта-парк.
◆9.45. "Раман імператара. Дварцовая хроніка". 2-я серыя.
* 10.35. "Доктар Айбаліт". 5-я і 6-я серыі.
10.55. "Бімбат".
◆11.10. "Госця з будучыні". 3-я серыя.
12.15. "Крок". "Карамболь".
12.45. "След лёсу". Д/ф.
13.20. Мы гэта можам.
◆14.05. "Груз "300".
15.25. ТБ – школе. Геаграфія.
15.55. "Еўрапейскі калейдаскоп".
* 16.25. "Вялікі Ух".
16.35. "Бімбат".
17.00. Навіны (з сурдаперакладам).
◆17.10. "Маё каханне, мой смутак".
18.10. Навіны (Гродна).
18.15. Пяць хвілін на жарты.
18.35. Навіны Бі-бі-сі.
19.10. "Так гэта было...".
19.30. Вытокі. Урокі беларускай мовы.
19.45. Палеская восень. Дзве сустрэчы на адчужанай зямлі.
20.30. Калыханка.
21.00. Панарама.
21.40. "Крок". "Правінцыя". Іванаўскі раён. Частка 2-я.
22.15. На сесіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь.
◆Вячэрні ілюзіён: "Раман імператара. Дварцовая хроніка". 3-я серыя. Дайджэст. Пад купалам Сусвету. Кантакт: адрасы, прапановы, інфармацыя. Стоп-кадр. Крымінальная хроніка. "Крок". "Супермадэль Беларусі-95".

Канал "Астанкіна"
5.30. Раніца.
6.50, 7.50, 8.50, 9.50, 14.50, 15.50, 17.50, 20.00, 22.50. Навіны.
7.00. Працяг праграмы "Раніца".
* 8.00. "Вайна гобатаў".
◆8.25. "Дзікая Роза".
9.00. У свеце жывёл.
* 9.40. "Будзь здаровы, Баяка".
15.00. Што цікавага?
15.20. Мульцітролія.
16.00. Тэм-а-тэм.
◆16.20. "Элен і хлопцы".
16.50. Свет сёння.
17.00. ...Да 16 і старэйшым.
17.30. Мініяцюра.
17.40, 20.30. Надвор'е.
17.45. "Хто ёсць хто. XX стагоддзе". Э.Хонэкер.
18.00. Гадзіна пік.
◆18.30. "Дзікая Роза".
18.55. "Грэм Грын". Аўтарская праграма Г.Баравіка.
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.40. Масква–Крэмль.
21.00. Лато "Мільён".
21.30. Канцэрт, прысвечаны Дню міліцыі. У перапынку (23.50) – Прэс-экспрэс.

Канал "Расія"
6.30. Формула-730.
7.00, 11.00, 15.00, 19.00, 22.00. Весткі.
7.20. Патрабуюцца... патрабуюцца...
7.30. Час дзелавых людзей.
8.00. Сусветныя навіны Эй-бі-сі.
8.25. Кліп-антракт. І.Карнялюк.
8.30. Паехалі.
8.40. Ваенны кур'ер.
8.55. Зусім сакрэтна.
◆9.45. "Санта-Барбара".
10.35. Тэлегазета.
10.40. Сялянскае пытанне.
11.10. Міліцэйскі рэпартаж.
15.20. "Уратуйце нашы душы", "Першы дубль".
15.50. Там-там навіны.
16.05. Свята кожны дзень.
16.15. Тэніс. "Кубак Крамля".
17.15. Будні.
17.55. У свеце аўта- і матаспорту.
18.25. Свая гульня.
19.25. Падрабязнасці.
◆19.35. "Санта-Барбара".
20.30. Шостае пачуццё.
21.00. Ніхто не забыты.
21.10. XX стагоддзе ў кадры і за кадрам. Леанід Філатаў.
22.20. Аўтаімгненне.
22.30. Рака часу.
22.35. Тэніс. "Кубак Крамля".
◆23.05. "Штэмп".
0.35. Зоркі гавораць.

Санкт-Пецярбург
12.00, 14.30, 18.30, 21.30. Інфарм ТБ.
* 12.10. "Будзь маім сланом".
12.25. "Нямецкая хваля".
12.50, 14.25, 16.20, 17.35, 19.25. Музычны момант.
13.00. Хуткая дапамога.
13.30. Урок нямецкай мовы.
13.45. Еўрапейскі калейдаскоп.
* 14.10. "Пекар і гультай", "Ну, пачакай!".
◆14.45. "Пачатак".
16.25. Чароўная лінія.
16.40. Рознакаляровы сабака.
17.00. Міні-футбол. 3-ці міжнародны турнір "Пецярбургская восень". Паўфінал. 1-ы, 2-гі таймы.
18.50. Спорт, спорт, спорт...
19.10. Вялікі фестываль.
◆19.30. "Шкура".
20.45. "Месца нашай трывогі".
21.05. Тэлемагазін.
21.15. Тэлеслужба бяспекі.
21.45. Спартыўныя навіны.
22.00. Ваш стыль.
22.05. "Вячэрні звон".
◆23.05. "Бацькоўскі дом". Тэлефільм.

8-ы канал
18.00. "Астэрыкс і сюрпрызы Цэзара". 2-я частка.
18.50. "Першы баталіст рэвалюцыі". Д/ф.
◆19.10. "Марэна Клара".
20.00. БАНТ.
20.15. Да ведама.
◆20.40. "Шанцы".
21.30. Студыя "БМ".
◆21.50."Моцны арэшак-2".

НТВ
◆17.00. "Айвенга".9-я серыя.
17.30. "Дзікая прырода: барацьба за жыццё". 29-я серыя.
18.00 і 21.00. "Сёння".
18.35. Тэніс.
◆19.20. "Парыжанка".
◆21.35. "Шантаж". 4-я серыя.
22.35. Часінка.
◆23.10. "Псіх і дробязі". "Лухта, або Расказ ні пра што".

11, пятніца

Беларускае тэлебачанне
8.00. Навіны.
8.10. Пяць хвілін на жарты.
8.15. Дайджэст.
8.25. "Сустрэча з юнацтвам". Тэленарыс.
9.00. ТБ – школе. Геаграфія.
◆9.30. "Маё каханне, мой смутак".
◆10.30. "Раман імператара. Дварцовая хроніка". 3-я серыя.
* 11.25. "Доктар Айбаліт". 7-я серыя.
11.35. "Бімбат".
◆12.00. "Госця з будучыні". 4-я серыя.
* 13.05. "Чароўная птушка".
13.15. Мы гэта можам. Дабрачынная акцыя для дзяцей-інвалідаў. Частка 2-я.
◆14.05. "Прахіндзіяда, ці Бег на месцы".
15.30. "Я + Я". Мужчына і жанчына.
16.10. "Кірыла Тураўскі", "Вяртанне паэта". Д/ф.
16.40. "Бімбат".
17.00. Навіны (з сурдаперакладам).
* 17.10. "Піліпок".
17.20. Вяскоўцы. Сам сабе гаспадар.
17.50. Тэлевізійны клуб паляўнічых і рыбаловаў "Удача".
18.10. Навіны (Магілёў).
18.25. Пяць хвілін на жарты.
18.35. Навіны (Бі-Бі-Сі).
19.10. Эканамікст.
19.20. Хакей. Кубак Еўропы. "Цівалі" (Мінск) – "Фельдкірх" (Аўстрыя). 2-гі і 3-ці перыяды. У перапынку (19.55) – Калыханка.
21.00. Панарама.
21.40. Студыя "Тэлесябрына". Падарункі на добры настрой.
21.55. На сесіі Вярхоўнага Савета Рэспублікі Беларусь.
◆Вячэрні ілюзіён: "Раман імператара. Дварцовая хроніка". 4-я серыя. Кантакт: адрасы, прапановы, інфармацыя. Дайджэст. Пад купалам Сусвету. "Таміра" прапануе:
◆"Неверагодны заклад, ці Сапраўднае здарэнне, якое пасляхова завяршылася сто гадоў таму".

Канал "Астанкіна"
5.30. Раніца.
6.50, 7.50, 8.50, 9.50, 14.50, 15.50, 17.50, 20.00, 22.50. Навіны.
7.00. Працяг праграмы "Раніца".
8.00. Сарока.
◆8.20. "Дзікая Роза".
9.00. Агарод круглы год.
9.30. "Кітай. Погляд з правінцыі".
◆15.00. "Пітэр Пэн". 1-я серыя.
16.30. Рок-урок.
16.50. Свет сёння.
17.00. Чалавек і закон.
17.30. Галасы Расіі. Спявае Сяргей Дружынін.
17.40, 20.30. Надвор'е.
17.45. "Хто ёсць хто. XX стагоддзе". П.Кардэн.
18.00. Бамонд.
◆18.25. "Дзікая Роза".
18.50. Поле цудаў.
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.40. Чалавек тыдня.
◆21.00. "Вуліцы Сан-Францыска".
22.00. Адзіны дубль.
23.05. Музабоз прапануе: "Пінк Флойд" – сусветнае турнэ. У перапынку (23.50) – Прэс-экспрэс.

Канал "Расія"
6.30. Формула-730.
7.00, 11.00, 15.00, 19.00, 22.00. Весткі.
7.20. Патрабуюцца... патрабуюцца...
7.30. Час дзелавых людзей.
8.00. Сусветныя навіны Эй-бі-сі.
* 8.25. "Ай, любая сястрыца".
8.35. Паехалі.
8.45. Васковыя персоны.
◆9.45. "Санта-Барбара".
10.35. Тэлегазета.
10.40. Сялянскае пытанне.
15.20. "Веер".
15.35. Там-там навіны.
15.50. Свята кожны дзень.
16.00. Тэніс. "Кубак Крамля".
◆16.55. "Гектар – безбілетны пасажыр". 2-я серыя.
17.55. Кліп-антракт. С.Лазарава.
18.05. Альманах сучаснай фантастыкі.
19.25. Падрабязнасці.
◆19.35. "Санта-Барбара".
20.30. Сам сабе рэжысёр.
21.05. "К-2" прадстаўляе: "Перпендыкулярнае кіно".
22.20. Аўтаімгненне.
22.30. Рака часу.
22.35. Тэніс. "Кубак Крамля".
◆23.05. "Дом спатканняў".
0.25. Зоркі гавораць.

Санкт-Пецярбург
12.00, 14.30, 18.30, 21.30. Інфарм ТБ.
12.10. Чароўная лінія.
12.25. Інфарм ТБ. "Нямецкая хваля".
12.50, 14.25, 19.05. Музычны момант.
13.00. Хуткая дапамога.
◆13.30. "У свеце гукаў".
14.20. Тэлемагазін.
◆14.40. "Шкура".
16.00. Казка за казкай.
16.30. Дзецям пра звяранят.
17.00. Выбары-94. Тэледэбаты.
17.45. Міні-футбол. 3-ці міжнародны турнір "Пецярбургская восень". Фінал. 2-гі тайм. У перапынку – "Музычны момант".
18.50. Спорт, спорт, спорт...
19.10. Вялікі фестываль.
◆19.25. "Мой сябар Іван Лапшын".
21.10. Тэлемагазін.
21.15. Тэлеслужба бяспекі.
21.45. Спартыўныя навіны.
21.55. Храм.
22.25. Ваш стыль.
◆22.35. "Двое ў крузе". (ЗША).

8-ы канал
* 18.00. "Том і Джэры".
18.15. Музычны фільм.
18.55. СОЛТЭК.
◆19.05. Марэна Клара.
20.00. Агенцтва "Пармікс".
20.10. Размовы ад Вовы.
◆20.40."Шанцы".
21.30. Студыя "БМ".
21.45. Час мясцовы.
◆22.15. "Самыя вар'яцкія ў свеце пілоты".

НТВ
◆17.00. "Айвенга". 10-я серыя.
17.30. "Дзікая прырода: барацьба за жыццё" 30-я серыя.
18.00 і 21.00. "Сёння".
18.35. Футбольны клуб.
◆19.15. "Жыве такі хлопец".
◆21.35. "Шантаж" 5-я серыя.
22.35. Часінка.
◆23.10. "Сямейная змова".

Каб зэканоміць ваш час:
◆ мастацкія фільмы
* мультфільмы

12, субота

Беларускае тэлебачанне
8.00. Навіны.
8.10. Эканамікст.
8.20. Пяць хвілін на жарты.
8.25. Аэробіка для ўсіх.
8.55. Дайджэст.
◆9.05. "Неверагодны заклад, ці Сапраўднае здарэнне, якое пасляхова завяршылася сто гадоў таму".
10.25. Здароўе. Прамая лінія.
11.10. 20 мінут рэдактара.
◆11.30. "Раман імператара. Дварцовая хроніка". 4-я серыя.
12.35. Паказвае Гомель.
* 13.25. "Лулу – анёл кветак".
14.00. Шматгалоссе. Народы Беларусі.
◆14.45. "Іван Макаравіч".
16.35. Дзелавы веснік.
* 16.50. "Чарапашкі ніндзя".
17.15. Песеннае поле ў імя Святой Еўфрасінні.
17.50. Міжнародныя спартыўныя навіны.
18.20. "Нов і К"-топ-10.
19.20. Хакей. Кубак Еўропы. "Цівалі" (Мінск) - "Дэвілз" (Вялікабрытанія). У перапынку (19.55) – Калыханка.
21.00. Панарама.
21.35. Пяць хвілін на жарты.
◆21.40. "Хачу вашага мужа".
22.55. Пад купалам Сусвету.
23.05. Каскад.
23.25. Відзьма-нявідзьма.
◆0.25. "Атлантык-сіці". (Канада–Францыя).
2.05. "Славянскі базар-94".

Канал "Астанкіна"
6.30. Суботняя раніца дзелавога чалавека.
7.15. Спорт-шанц.
7.45. Слова пастыра. Мітрапаліт Кірыл.
8.00. Марафон-15 – малышам.
8.30. Міждзяржаўная тэлерадыёкампанія "Мір".
10.00. Ранішняя пошта.
10.30. Я – жанчына.
11.00. Без паўзы.
11.15. Смак.
◆11.30. "Афоня".
13.20. Кніжны двор.
13.50, 22.30, 23.50. Навіны.
14.00. Дыялог у прамым эфіры.
14.40. "Спасціжэнне дэмакратыі". Фільм 6-ы "Апошнія новыя грамадзяне".
15.40. Ахоўная грамата.
◆16.15. "Жыццё заапаркаў". (ЗША).
16.55. Брэйн-рынг.
17.45. Да і пасля...
◆18.40. "Каманда ў капелюшах".
19.40. Добрай ночы, малышы!
20.00. Навіны плюс.
20.35, 22.25. Надвор'е.
◆20.45. "Гаспадар Балантрэ".
21.45. Оба-на.
22.40. Матадор.
23.30. Хіт-парад "Астанкіна".

Канал "Расія"
7.00, 13.00, 19.00, 20.00. Весткі.
* 7.25. "Вось табе на".
7.35. Рымінскія канікулы.
8.05. Пілігрым.
8.50. "Вароты ў рай".
9.20. Парламенцкі тыдзень.
10.05. Тэлеэрудыт.
10.10. Зваротны адрас.
10.55. Аніматограф.
12.25. Дэ факта.
12.40. Тэніс. "Кубак Крамля".
14.50. "Ці памятаеш ты?".
15.05. Футбол без граніц.
15.50. Тэлеэрудыт.
◆15.55. "Эдэра".
* 16.50. "Сабор Парыжскай багародзіцы". (ЗША).
17.50. Свята кожны дзень.
18.00. Аншлаг і К.
◆19.25. "Вопыты кахання". (Італія).
21.10. Кліп-антракт. "Група"Дзюна".
21.25. Тэніс. "Кубак Крамля".
22.20. Аўтаімгненне.
22.30. Рака часу.
22.35. Праграма "А".
23.35. Зоркі гавораць.
23.40. "Горад".

Санкт-Пецярбург
9.00. "Гадзіна Фрэйзера". Рэлігійная праграма.
9.30. "Музей д'Орсе". Тэлефільм (Францыя). 2-я частка.
* 10.25. "Казка пра папа і работніка яго Балду", "Бюро знаходак".
11.05. "Жыў чалавек". Тэлефільм.
12.10. "Музыка на заказ".
12.40. Чароўная лінія.
13.00. Хуткая дапамога.
◆13.30. "Дрэнны добры чалавек".
15.10. Я і мой сабака.
15.25. Казка за казкай.
16.00. "Пецярбургская касандра", "Легенда пра вялікага інквізітара". Д/ф.
17.30. "Золата Рабушынскіх". Перадача 1-я.
17.30. "Уік-энд з дэтэктывам". Частка 1-я.
18.10. Экспрэс-кіно.
18.30, 21.30. Інфарм ТБ.
18.50. "Трамвай і рэйкі". Д/ф.
19.10. Вялікі фестываль.
◆19.25. "Страсці".
* 21.00. "Густаў".
21.15. "Уік-энд з дэтэктывам". Частка 2-я.
21.45. Ваш стыль.
21.55. "Наўздагад", "Без назвы", "О-ля-ля", "Хлапушка".
23.05. "Таганскае танга". Тэлефільм.

8-ы канал
* 15.00. "Том і Джэры".
15.15. Прапаведнік Кенет Коўпленд.
◆15.45. "Марэна Клара".
17.30. СОЛТЭК.
18.00. Музычная праграма.
19.00. Рука ў руцэ.
◆19.25. "Індыяна Джонс-3".
21.30. Студыя "БМ".
21.50. Сем мінут з "Хрыстафорам".
◆22.05. "Граф Монтэ-Крыста". 1-я серыя.

НТВ
* 17.00. Мультфільм.
18.00. "Сёння".
18.35. "Ключы ад форта Баярд".
◆20.00. "Сышчыкі – аматары экстра-класа". 16-я серыя.
21.00. Напярэдадні.
◆21.50."Дзень кахання".
23.20. Трэцяе вока.
0.05."Падводныя берэты".

13, нядзеля

Беларускае тэлебачанне
7.55. Праграма перадач.
8.00. Добрыя весткі.
8.10. Аэробіка для ўсіх.
8.40. Пяць хвілін на жарты.
8.45. Беларускі тур. Падарожжы, сустрэчы, адпачынак.
9.05. Слова да чалавека.
9.35. Урокі здароўя.
10.15. "Алімпійцы сярод нас".
11.00. "АВС-клуб".
11.20. "MTV. Лепшыя хіты".
11.50. "Случанка". Паэзія Валянціны Аколавай.
12.30. Існасць. Духоўная праграма.
13.05. Кінаэкран-94. Фільмы лістапада.
14.05. Майстэрня. Мастак Яўген Жылін.
14.40. "Сітуацыя". Амаль дэтэктыўная віктарына.
15.15. Клуб "Гаў-гаў".
15.40. Праспект.
* 16.10. "Чарапашкі ніндзя".
16.35. Анталогія гумару. "Усё для смеху". 2-я серыя.
◆17.10. "Оскар".
18.30. Хакей. Кубак Еўропы. "Цівалі" (Мінск) – "Дукла" (Славакія). У перапынках (19.05) – Тэлекрама, (19.55) – Калыханка.
21.00. Панарама.
21.35. Пяць хвілін на жарты. Анекдот ад "Хрыстафора".
21.40. Шоу "Палігон".
22.05. "Сінема".
◆22.10. "Банкірка".
0.20. Пад купалам Сусвету.
0.30. Чэмпіянат Беларусі па культурызму.

Канал "Астанкіна"
7.15. Алімпійская раніца.
7.50. Спортлато.
8.00. Марафон-15.
8.30. Раным-рана.
9.00. Палігон.
9.30. Пакуль усе дома.
10.00. Ранішняя зорка.
10.50. Пад знакам "пі".
11.35. X Міжнародны фестываль тэлепраграм народнай творчасці "Вясёлка". Песні майго народа (Албанія).
12.15. Эканоміка і рэформы.
12.40. "Шпаргалка" з падарункам.
13.00. "Падводная адысея каманды Кусто". Д/ф.
13.50, 17.00, 22.50, 23.50. Навіны.
14.00. "Стратэгія Перамогі". Дак.серыял. Фільм 7-ы "Дарогі жыцця".
14.50. Жывое дрэва рамёстваў.
15.00. Клуб падарожнікаў.
15.50. Сучаснікі пра Леаніда Когана.
16.30. Амерыка з М.Таратутам.
17.10. Тэлелоцыя.
* 17.25. "Баскетбольная ліхаманка", "Сапраўдныя паляўнічыя на прывіды".
18.20. Уся Расія.
18.50. Надвор'е.
19.00. КВЗ-94.
21.00. Нядзеля.
21.50. Спартыўны ўік-энд.
22.05. Вакзал мары. Ю.Башмет.
23.05. Каханне з першага погляду.
24.00. Музагляд.

Канал "Расія"
7.00, 13.00, 15.00, 22.00. Весткі.
7.25. "Успамінаючы Драгунскага".
7.55. Лепшыя гульні НБА.
8.50. Шэсць сотак.
9.10. Добрай раніцы, Еўропа.
9.40. Аты-баты...
10.10. Рускае лата.
◆10.55. "Вясёлка".
12.40. Тэніс. "Кубак Крамля".
14.50. "Не высечы...".
◆15.05. "Эдэра".
16.00. У свеце жывёл.
* 17.00. "Гуфі і яго каманда", "Чорны плашч".
17.55. Свята кожны дзень.
* 18.05. "Лічылка ў карцінках".
18.15. "Шэрбургскія парасоны пры ясным месяцы". Мішэль Легран.
◆19.25. "На мурамскай дарожцы".
21.05. Каробка перадач.
21.25. У Ксюшы.
22.20. Аўтаімгненне.
22.30. Рака часу.
22.35. Тэніс. "Кубак Крамля".
23.05. Зоркі гавораць.
23.10. Чэмпіянат свету па аўтагонках у класе "Формула-1". Гран-пры Аўстраліі.

Санкт-Пецярбург
9.00. "Гаючае слова". Праграма-набажэнства.
9.30. "Паглядзім". Анонс тэлепраграм.
9.45. "Шчасце маё...". А.Малінін.
11.00. Нядзельны лабірынт.
12.35. Экспрэс-кіно.
12.50. Сем сланоў.
13.20. Тэлеклуб "Класіка". Канцэрт Дзмітрыя Хварастоўскага. Міжнародны тэлефестываль "Еўрамузыка-94". Перадача 2-я.
◆15.05. "Макар-следапыт". 2-я серыя.
16.05. Залаты ключ.
16.20. Студыя "Уяві".
16.30. Зебра.
17.15. "Золата Рабушынскіх". Перадача 2-я.
17.45. Сустрэча з І.Склярам. Музычная праграма.
◆18.20. "Камедыянты". Тэлефільм.
19.30. Інфарм ТБ.
◆19.50. "Ка-ка-ду".
20.50. Ваш стыль.
21.05. "Паглядзім". Анонс тэлепраграм.
21.20. "Мы толькі знаёмыя...". Музычны фільм.
22.00. Адамаў яблык.
23.00. "Аб'ядноўваючы лепшых свету". Гульні Добрай волі-94.

8-ы канал
◆15.00. "Інтэрвенцыя".
16.40. "Сёння з Мэрлен Хікі" (Хрысціянская місія).
17.10. СОЛТЭК.
◆17.40. "Марэна Клара".
20.10. БАНТ.
* 20.15. Мультфільм.
20.25. Спорт-сакрэт.
20.45. Бон ваяж.
21.00. Студыя "БМ".
◆21.15. "Граф Монтэ-Крыста". 2-я серыя.
22.40. Foxy music.

НТВ
* 17.00. "Васіліса Цудоўная".
18.35. "Планета мод".
19.00. "Лепшыя з лепшых".
20.00. Вынікі.
◆21.10. "Прапаўшы без вестак" (ЗША).
23.20.КВЗ-91. Другі паўфінал.п

ПРАВЕРЦЕ ПРАВІЛЬНАСЦЬ АФАРМЛЕННЯ АБАНЕМЕНТА

На абанеменце павінен быць пастаўлены адбітак касавай машыны.

Пры афармленні падпіскі (пераадрасоўкі) без касавай машыны на абанеменце прастаўляецца адбітак каляндарнага штэмпеля аддзялення сувязі. У гэтым выпадку абанемент выдаецца падпісчыку з квітанцыяй аб аплаце кошту падпіскі (пераадрасоўкі).

Для афармлення падпіскі на газету або часопіс, а таксама для пераадрасавання выдання бланк абанемента з даставачнай карткай запаўняецца падпісчыкам чарнілам, разборліва, без скарачэнняў, адпаведна ўмовам, выкладзеным у каталогах.

Запаўненне месячных клетак пры пераадрасаванні выдання, а таксама клеткі "ПВ-МЕСЦА" робіцца работнікамі прадпрыемстваў сувязі.

Дзяжурны рэдактар Валянцін БАРЫСЕВІЧ. Стыльрэдактар Валянціна СКАРЫНКІНА.

Заснавальнікі: ЦК СМБ, калектыў рэдакцыі газеты "Чырвоная змена". Выдавец: газетна-выдавецкае закрытае акцыянернае таварыства "Маладзік", 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а. Газета зарэгістравана [illegible]. Набрана і звярстана ў выдавецтве "ЧЗ". Друкаванне ў выдавецтве "Беларускі Дом друку", 220013, г.Мінск, пр. Ф. Скарыны, 79. Выходзіць у аўторак, чацвер і суботу.

Аўтары надрукаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць прыведзеных фактаў. Рэдакцыя можа друкаваць артыкулы ў парадку абмеркавання, не падзяляючы пункту гледжання аўтара.
Час падпісання ў друк: па графіку – 19.20, падпісана – 19.20.
М. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
Д. 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
Індэкс 63129. Зак.118.
Тыраж у лістападзе 49 695, на суботах-50 695.

АДРАС РЭДАКЦЫІ: 220013 г.МІНСК, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.
ТЭЛЕФОНЫ: прыёмная – 68-26-27; намеснікі галоўнага рэдактара – 32-12-62, 68-29-45; сакратарыят – 68-29-28; аддзел палітыкі – 68-25-55; аддзел эканомікі і сацыяльных праблем – 68-28-52; аддзел культуры і гістарычнай спадчыны – 68-29-56; аддзел маральна-этычнага выхавання – 68-29-05; аддзел пісьмаў і грамадскай думкі – 68-28-32; аддзел студэнцкай і школьнай моладзі – 68-25-93; аддзел інфармацыі, [illegible] – 68-26-91; аддзел ілюстрацый – 68-27-74, 68-25-41; уласны кар. па Брэсцкай вобл. – (01622) 5-57-57, ул. кар. па Віцебскай вобл. – (02132) 2-36-37. РЭКЛАМНАЯ СЛУЖБА – тэл.68-27-21, 68-29-45. Факс: 32-21-03.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: Сяргей БАЛЦЭВІЧ (адказны сакратар), Валянцін БАРЫСЕВІЧ, Валерый ВАРАНЕЦКІ, Валерый ІВАНОЎ, Міхаіл ЛАРКОВІЧ, Віктар ЛЮКОВІЧ, Ірына МАСАРЭНКА, Станіслаў НЯЧУРАЕЎ, Аляксандр САЛАМАХА (перш. нам.галоўнага рэдактара), Павел СІМАНАЎ (нам.галоўнага рэдактара, рэдактар выпуску "Ч-інфарм"), Алег СЛУКА, Наталля СТРАЛКОВА, Кузьма ШАПЛЫКА, Вольга ШАЎКО, Міхаіл ЦЭНДРЫК.

Галоўны рэдактар Уладзімір БЕЛЬСКІ